DOCUMENT SPRE CONSULTĂRI PUBLICE !!!

Aprobat prin Decizia
Consiliului Local Căinari
nr. ..... din 00.00.2020.

Strategia de Dezvoltare a satului Căinari pentru anii 2021-2026

Realizarea acestui document a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului American prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică creat prin Dispoziția primarului nr. 72 din 13 octombrie 2020 și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite

Cuprins

1. Introducere și rezumat executiv 5
1.1. Fișa de rezumat PSM 5
1.2. Contextul național și regional 5
1.3. Comisia și echipele PSM 6
1.4. Aprobarea consiliului local 7
2. Introducere în planificarea strategică 8
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic. 8
2.2. Informații generale despre comunitate 8
3. Profilul și analiza comunității 10
3.1. Caracteristici geografice și de mediu 10
3.1.1. Caracteristici fizico-geografice 10
3.1.2. Planificare spațială 11
3.1.3. Resurse naturale 12
3.1.4. Factorii de poluare a mediului 13
3.2. Demografie 14
3.2.1. Resurse Umane 14
3.2.2. Forța de Muncă 17
3.2.3. Profil migraționist (pentru partenerele MiDL) 18
3.3. Servicii Sociale 18
3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile 18
3.3.2. Servicii Educaționale 19
3.4. Economia 28
3.4.1. Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri 28
3.4.2. Sectorul Agriculturii 29
3.4.3. Comerțul și serviciile 31
3.5. Infrastructura 32
3.5.1. Infrastructura Utilităților Publice 32
3.5.2. Fondul locativ 35
3.6. Buna guvernare și management 36
3.6.1. Gestionarea administrativă 36
3.6.2. Bugetul Local 39
3.6.3. Societatea civilă 43
3.7. Analiza SWOT 44
4. Strategia de dezvoltare socio-economică 47
4.1. Viziunea comunității 47
4.2. Cadrul și direcțiile strategice 47
4.3. Planul de acțiuni pentru anii 2021 – 2026 48
4.4. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare 54
Anexe 57
Anexa 1. Fișe de proiecte 57
Anexa 2. Sesiunea de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării din partea programului CM 62

Lista figurilor

Figura 1. Structura terenurilor 11
Figura 2. Proporţia populaţiei pe gen, anul 2020 14
Figura 3. Dinamica populaţiei, 2014-2020 14
Figura 4. Evoluţia numărului de naşteri şi decese 15
Figura 5. Evoluţia numărului de persoane plecate şi venite oficial (2014-2019). 16
Figura 6. Evoluţia numărului de șomeri, (2014-2019). 17
Figura 7. Evoluţia numărului de persoane aflate peste hotare. 18
Figura 8. Agenţii economici după forma organizatorico-juridică. 28
Figura 9. Repartizarea pe tipuri de activități economice, persoane 29
Figura 10. Structura fondului funciar,%. 29
Figura 11. Asigurarea localităţii cu servicii. 35
Figura 12. Dinamica asigurării localităţii cu servicii. 36
Figura 13. Dinamica veniturilor, ... 39
Figura 14. Structura veniturilor, anul 2019 40
Figura 15. Structura cheltuielilor, anul 2020. 41
Figura 16. Structura cadrului instituțional de monitorizare și implementare a Strategiei 55

Lista tabelelor

Tabelul 1. Componența grupului pentru planificare strategică 6
Tabelul 2. Indicatori socio-economici 8
Tabelul 3. Populaţia natalitatea, mortalitatea şi migraţia populaţiei. 15
Tabelul 4. Populația după caracteristici sociale (la început de an 2020). 16
Tabelul 5. Numărul şomerilor înregistraţi (la evidenţa ANOFM) 17
Tabelul 6.Persoane cu dizabilităţi (la început de an 2020). 18
Tabelul 7.Populația după caracteristici sociale (la început de an 2020) 19
Tabelul 8. Serviciile sociale prestate în localitate 19
Tabelul 9. Instituțiile educaționale şi de învățământ prezente în oraș. 20
Tabelul 10. Instituțiile educaționale şi de învățământ prezente în oraș. 22
Tabelul 11. Alte instituții de menire socială prezente în localitate. 23
Tabelul 12. Indicatori statistici de utilizarea a bibliotecii 24
Tabelul 13. Instituțiile de sănătate prezente în localitate 27
Tabelul 14. Agenţii economici după forma organizatorico-juridică. 28
Tabelul 15. Repartizarea populației ocupate pe principalele tipuri de activități economice, persoane 29
Tabelul 16. Fondul funciar. 30
Tabelul 17. Imobile şi terenuri propuse pentru investiţii 31
Tabelul 18. Piaţa funciară (vînzare-cumpărare). 31
Tabelul 19. Principalii agenți economici 31
Tabelul 20. Lista bunurilor municipale de o importanță vitală pentru APL și cu potențial pentru eventualii investitori. 32
Tabelul 21. Infrastructura de transport. 32
Tabelul 22. Transportul de pasageri. 33
Tabelul 23. Sistemul de alimentare cu apă 33
Tabelul 24. Sistemul de canalizare. 34
Tabelul 25. Sistemul de evacuare a deșeurilor. 34
Tabelul 26. Întreprinderi municipale. 34
Tabelul 27. Servicii informaționale şi de telecomunicații. 34
Tabelul 28. Gazificarea. 35
Tabelul 29. Asigurarea localităţii cu servicii. 35
Tabelul 30. Consiliul local, după sexe, vârste şi vechime. 36
Tabelul 31. Serviciile publice și atribuțiile lor. 37
Tabelul 32. Aparatul primăriei, după sexe, vârste şi vechime. 38
Tabelul 33. Veniturile bugetului local, mii lei 39
Tabelul 34. Veniturile bugetului local, anul 2019, lei 40

Tabelul 35. Structura și evoluția cheltuielilor bugetare conform clasificației funcționale 2018-2020, mii lei 41
Tabelul 36. Lista proiectelor implementate la nivel local (pentru anii 2015 – 2019). 42
Tabelul 37. ONG-uri locale..... 43

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Fișa de rezumat PSM

Acest document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (în continuare SDC) a or. Căinari pentru perioada anilor 2021 - 2026. Aceasta a fost elaborată cu suportul Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului, cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului ”Comunitatea Mea” implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Strategia a urmărit elaborarea analizei diagnostic, viziunii, obiectivelor strategice și planului de acțiuni pentru perioada 2021 – 2026, precum și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte. Strategia pune în valoare punctele forte ale comunității și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, serviciilor publice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt: (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile; (ii) promovarea unui proces decizional participativ și (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Principalele obiective urmărite de SDC a or. Căinari sunt: (i) determinarea viziunii și direcțiilor strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea dezvoltării propuse; (ii) eficientizarea activității autorităților publice locale în gestionarea comunei; (iii) utilizarea eficientă a resurselor financiare; (iv) promovarea comunei (aspecte unice, irepetabile, competitive); și (v) atragerea surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi) pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Beneficiari ai Strategiei sunt locuitorii or. Căinari, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

SDC a or. Căinari pentru anii 2021 – 2026 este structurată pe cinci compartimente și include: (i) profilul comunității (inclusiv analiza SWOT); (ii) cadrul general al strategiei (viziunea și direcțiile de dezvoltare); (iii) etapele de implementare și monitorizarea implementării strategiei; (iv) planul de acțiuni; (v) portofoliul de proiecte prioritare.

Planul de acțiuni pentru anii 2021 – 2026 cuprinde totalitatea acțiunilor/măsurilor orientate spre atingerea obiectivelor strategice, cu indicarea: costului estimativ, perioadei de implementare, responsabililor pentru realizarea acțiunilor, potențialelor surse de finanțare, precum și a indicatorilor de monitorizare și a rezultatelor așteptate după implementarea fiecărei acțiuni/proiect.

1.2. Contextul național și regional

SDC pentru perioada 2021 – 2026 este un document complex, elaborat printr-un larg parteneriat, care este corelat cu cele mai importante documente strategice naționale, sectoriale și regionale:

- Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2030;
- Strategia de alimentare cu apă și sanitație pentru anii 2014 – 2028;
- Strategia de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova, pentru anii 2013 – 2027;
- Strategia de dezvoltare a turismului
- Strategia Națională de Dezvoltare Regională
- Strategia de Dezvoltare Regională Sud

- Programul regional sectorial în domeniul alimentării cu apă și canalizare din Regiunea de dezvoltare Sud;
- Programul regional sectorial în domeniul managementului deșeurilor solide din Regiunea de dezvoltare Sud;
- Programul regional sectorial în domeniul drumurilor regionale și locale din Regiunea de dezvoltare Sud;
- Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030.

SDC a or. Căinari pentru perioada 2021 - 2026 constituie Carta dezvoltării pe termen mediu pentru comunitate și factorii importanți pentru dezvoltarea orașului și, în același timp, cartea de vizită a orașului și a aspirațiilor sale de dezvoltare pentru investitori, turiști și cei care sunt interesați de a se stabili în zonă. Documentul vizează:

- Asigurarea documentului integrator de planificare a dezvoltării orașului pe termen mediu și fundamentarea Planului Urbanistic General;
- Identificarea domeniilor cheie, ale aspectelor relevante şi proiectelor necesare rezolvării problemelor majore, punerii în valoare a potențialului de dezvoltare şi consolidării poziției corașului la nivel raional, regional şi național;
- Structurarea unui pachet de proiecte care să asigure implementarea strategiei pe baza finanțării din bugetele local, raional, național şi din alte fonduri derulate în prezent;
- Consolidarea și dezvoltarea parteneriatului local pentru dezvoltarea orașului;
- Crearea premiselor pentru parteneriatele zonale/regionale/naționale și accesarea rețelelor internaționale pe temele relevante pentru dezvoltarea orașului;
- Dezvoltarea capacității instituționale a partenerilor locali;
- Conectarea la prevederile documentelor relevante cu caracter strategic şi director privind dezvoltarea orașului, regiunii, la nivel național și european;
- Asigurarea condițiilor pentru fundamentarea politicilor publice, programelor și proiectelor potrivit nevoilor comunității și potențialului de dezvoltare pe termen mediu pentru or. Căinari

1.3. Comisia și echipele PSM

Prezentul document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (SDC) a or. Căinari pentru anii 2021-2026, elaborată într-un mod participativ, conform Manualului de utilizare Ateliere de planificare strategică în Moldova elaborat de programul USAID / Comunitatea Mea (CM) Moldova.

Strategia de Dezvoltare Comunitară reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale, în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu şi coerent de dezvoltare a localității.

Pentru elaborarea strategiei a fost creat grupul de lucru, componența căruia a fost aprobată prin Dispoziția primarului nr. 72 din 13 octombrie 2020, după cum urmează:

Tabelul 1. Componența grupului pentru planificare strategică

#	Nume, Prenume	Funcția, calitatea deținută	Anul nașterii	Date de contact (e-mail, nr de telefon)
1.	Ghelan Maria	primar	1961	primariacainari@mail.ru
2.	Burlacu Stela	Secretarul consiliului	1974	burlacustela@mail.ru
3.	Bargan Polina	Inginer cadastral	1992	barganpolina92@mail.ru
4.	Timuș Victoria	Specialist recrutare,încorporare	1964	timuș.victoria5@mailru
5.	Sava Fedosia	Funcționar de serviciu	1967	sava.fedosia@mail.ru
6.	Șendrea Tatiana	Bibliotecar principal	1967	biblioteca.cainari@gmail.com
7.	Falenciuc Regina	Elevă cl.XII	2003	reginafalenciuc@gmail.com
8.	Roscot Valentina	Metodist casa de creație	1963	roscotvalentina@mail.ru
9.	Ignatiuc Natalia	Director IP nr.1	1985	gradinitafoisor@mail.ru

#	Nume, Prenume	Funcția, calitatea deținută	Anul nașterii	Date de contact (e-mail, nr de telefon)
10.	Paladi Aliona	Educator	1989	gradinitaromanita2020@gmail.com
11.	Neculcea Aurica	Educator	1986	gradinitaromanita2020@gmail.com
12.	Donciu Galina	Bibliotecară	1980	biblioteca.cainari@gmail.com
13.	Mstoev Maria	Medic de familie	1952	cs.cainari@ms.md
14.	Pruteanu Olesea	Administrator	1981	farmpru@mail.ru
15.	Șendrea Natalia	Administrator	1986	servcom.cainari@mail.ru
16.	Ceban Dmitrii	Director școala de muzică	1960	dumitruceban@mail.ru
17.	Pruteanu Ion	Inginer fondul forestier	1977	n.pruteanu@mail.ru
18.	Cojuhari Danu	Consilier	1993	Cojuhari.danu@gmail.com
19.	Sava Victoria	Educator	1984	vicasava1984@gmail.com
20.	Donciu Claudia	Perceptor fiscal	1960	claudiadonciu8@gmail.com
21.	Nistor Ioana	Secretar-dactilograf	1958	primariacainari@mail.ru
22.	Dănuță Serghei	Director adjunct liceul teoretic	1962	cainarilt@indbox.ru
23.	Sava Roman	Consilier	1982	romasava82@gmail.com
24.	Rotaru Feodora	Director,casa muzeu	1961	biblioteca.cainari@gmail.com
25.	Babalunga Galina	Pensionară	1961	biblioteca.cainari@gmail.com

1.4. Aprobarea consiliului local

Strategia a fost aprobată prin Decizia Consiliului local nr. ..... din 00.00.2020.

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic.

Acest document a fost actualizat cu scopul de a impulsiona procesul de dezvoltare socio-economică a orașului, de a stabili niște repere clare pentru conjugarea efortului comun al membrilor comunității direcționat spre îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Metodologia de lucru a respectat logica elaborării unei strategii:

1) **Diagnosticul teritoriului**, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă) și a responsabililor pe domenii. Această analiză, ce conține o dimensiune tematică, dar și una integrată, a servit drept material de lucru în cadrul grupurilor de lucru.
2) **Analiza SWOT** - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a orașului, evidențiază punctele tari și slabe, oportunitățile și amenințările rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate (grupuri de lucru sectoriale, workshop-uri, focus grup-uri, dezbateri cetățenești).
3) Strategia conține viziunea și principalele direcții strategice de dezvoltare ale orașului. Acestea sunt măsurabile în termeni de timp, relevanță și rezultate concrete.
4) **Planul de acțiuni 2021 – 2026** conține acțiunile concrete de întreprins pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în Strategie.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de interviuri, chestionare, workshop-uri, training-uri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale. Au fost respectate principiile egalității și echității de gen, incluziunii și reprezentativității tuturor grupurilor din cadrul comunității (criterii de vârstă, sex, etnie, apartenență religioasă, categorii vulnerabile, etc.).

Pe baza planului de acțiuni, vor fi elaborate planuri anuale de activități la nivelul consiliului local Căinari.

2.2. Informații generale despre comunitate

La 01.01.2020, în or. Căinari sunt înregistrate valorile următorilor indicatori socio-economici:

Tabelul 2. Indicatori socio-economici

	Indicatori socio-economici	2020
1.	**Total populație, persoane inclusiv**	4344
1.1.	Copii de vârstă preșcolară (0-6 ani)	187
1.2	Copii de vârstă școlară	153
	Dintre aceştia elevi în clasele 1-4	411
	Dintre aceştia elevi în clasele 5-9	149
	Dintre aceştia elevi în clasele 10-12	175
1.3	Populație economic activă	3171
1.4	Populație plecată (migranți)	754
2.	**Număr de agenți economici**	48
	-persoane fizică	32
	-persoană juridică	16
3.	**Terenuri, total ha**	4294,25
	Extravilan, ha	3757,07 ha / 87,5%

	Indicatori socio-economici	2020
	Intravilan, ha	537,18 / 12,5 %
4.	**Bugetul total executat (venituri) anul 2019, mln. lei**	8387,1
4.1	% Venituri proprii	27 %
5.	**Număr total de gospodării**	1566
5.1	% din gospodării conectate la apeduct	1482 / 95%
5.2	% din gospodării conectate la canalizare	352 / 23%
5.3	% din gospodării contract de evacuare centralizată a deșeurilor	495 / 32%
5.4	% de gospodării conectate la rețeaua de gaz	988 / 63%
6.	**Lungimea drumurilor locale (total), km**	58,56 km
6.1	% din drumuri locale cu acoperire rigidă (asfalt și ”variantă albă”)	35%
6.2	% din străzi cu iluminat stradal	90%

3. Profilul și analiza comunității

3.1. Caracteristici geografice și de mediu

3.1.1. Caracteristici fizico-geografice

Denumirea:	Or. Căinari
Anul şi data atestării:	1525
Suprafața totală:	4294,25 ha, inclusiv 537,18 ha intravilan
Numărul de locuitori:	4344 persoane

Aşezarea geografică
Orașul Căinari este o localitate din raionului Căuşeni, situata la Sud-Estul Republicii Moldova, la latitudinea de 46.6788 si longitudinea 29.0461. Orasul este amplasat la altitudinea de 51 metri față de nivelul mării. Distanța de la orasul Cainari pîna la orasul Căuşeni este de 38 km, iar pâna la orasul Chişinău - 56 km.

Istoria localităţii
Denumirea actualului oraș Căinari se pierde în negura vremii. În 1525, aici trăiau numai moldoveni, iar pe la sfârsitul secolului XVI vin masiv tătarii, care i-au schimbat denumirea. I-au zis Căinarii, ceea ce în limba lor asta înseamnă – clocotire, fierbere, aici se adună tătărimea pe timp de război (există așa denumire în Turcia). Academicianul Ștefan Ciobanu afirmă că această localitate se găsește pe hârțile și documentele cele mai vechi până în sec. al XV-lea. Despre denumirea „Căinari" există mai multe versiuni: Căinari - mirarea turcilor cărora li s-a furat; Căinari – în limba turcă- fierbere; Căinari - loc izolat.

O veche legendă spune că aici s-au petrecut lupte intre poporul moldovenesc si hoardele turcești. Șendrea și Gangur, fiind trădati de un boier, au suferit o grea înfrângere pe aceste meleaguri. Noroc de hatmanul Gangur care, retrăgându-se pe Valea Botnei spre apus, a reușit să-și păstreze armata. Șendrea care se retrăgea pe Valea râului Voroceia (râul care desparte actualul oraș Căinari în două părți) spre pădurile Zloților, a fost înconjurat și nimicit cu toată oastea. Turcii crezând că s-au isprăvit cu înfrânjerea armatei s-au înapoiat spre Turcia. Mare „căinare" (vaiete, părere de rău) au fost pe aceste pământuri. Peste câteva zile, camarazii din oastea lui Gangur – om venit încoace pentru joctiune (pentru a se uni, cu armata lui Șendrea) - au descoperit peste tot morți, groază si sânge. Cum și li se cade creștinilor, ei au îngropat camarazii căzuți pentru cinstea și independența Patriei, iar acestei văi i-au zis – Valea suspinului și a Căinarii. De atunci, această localitate poartă denumirea de Valea Căinării, iar localitatea atestată în 1525 a căpătat denumirea Căinari. Băștinașii au rămas să trăiască în sat chiar și în anii cei mai grei. Tătarii nu i-au alungat, nu i-au deportat, nu i-au exterminat. După plecarea acestora în Crimeea, a rămas o biserică creștină ortodoxă frumoasă în centrul satului în numele Marilor Sfinți Voievozi – Arhanghelii Gavriil și Mihail, iar în jur -205 gospodării țărănești, înregistrate în 1803 la rescesământul făcut de Alexandru Maruza.

În anul 1878, preotul Andrei Vlasa din Căinari scrie și publică într-o revistă la Chișinău istoria satului natal. Astfel aflăm că aici în anul 1820 se nasc 51 copii, dar mor numai 20 de persoane, în 1831 se nasc 46 copii, mor 62 persoane; în 1840 se nasc- 83 copii, mor- 34 persoane; în 1851 se nasc-35 copii, mor- 33 persoane; în 1860 se nasc- 40 copii, mor-20 persoane; în 1869 se nasc- 41 copii, mor – 18 persoane; în 1873 se nasc-44 copii, mor- 72 persoane. Se creează impresia că satul Căinari pe timpul tătarilor și imediat după plecarea lor, era mult mai mare și avea o gospodărie mai înfloritoare decât în sec.XIX.

La recensământul din 1817 în Căinari au fost înregistraţi 291 capi de familie, 11 văduve şi 16 burlaci. Clerul, care avea la dispoziţie o bisericuţă din lemn, construită în 1778, era alcătuit din 5 persoane. Şcoala Parohială, deschisă pe lângă biserică în 1867, la 1 ianuarie a fost transformată

în şcoală de zemstvă. Recensământul din 1897 a inregistrat 1167 de persoane in localitate. În 1910, Căinarii cuprindeau 298 de case cu o populaţie de 1460 de oameni.
În toamna anului 1922, Instituţia română „Casa Noastră ” înzestrează 332 de ţărani din Căinari cu 1333 ha de pământ. Peste un an aici au fost înregistraţi 1659 de bărbaţi şi 1501 de femei, 10 case boiereşti locuite, o şcoală medie şi o şcoală primară, o moară de aburi, agent sanitar, 8 cârciumi, o duzină de prăvălii şi dughene. Tot în perioada interbelică a fost construită **calea ferată Revaca-Căinari**, menită să lege feroviar sudul de nordul Basarabiei fără a fi necesară străbaterea oraşului Tighina, aflat la vremea aceea la frontiera cu Uniunea Sovietică şi aflat permanent sub ameninţarea unei invazii ale acesteia având în vedere că URSS pretindea Basarabia de la România. O invazie sovietică în oraşul Tighina ar fi paralizat întreaga infrastructură din Basarabia şi ar fi înlesnit avansarea trupelor sovietice către Prut. Această cale ferată şi-a demonstrat însă eficacitatea mai ales în anul 1992 (pe timpul conflictului armat din Transnistria, când separatiştii au ocupat oraşul basarabean Tighina) şi în timpul aşa-zisei „blocade” a Transnistriei din anul 2006 când separatiştii au interzis tranzitul feroviar prin Tighina.

În comparaţie cu anul 1940, populaţia s-a redus în 1949 cu 634 de persoane, de la 2359 la 1725 de locuitori. În 1961 cătunul Dimitrovca s-a contopit cu satul Căinari. La 13 august 1985 a fost format raionul Căinari. Din 1999, oraşul Căinari a fost inclus în componenţa judeţului Tighina. În prezent, orasul este parte componentă a raionului Căuşeni .

3.1.2. Planificare spațială

La data de 01.01.2020, suprafaţa totală a orașului Căinari a constituit 4294,25 ha, din care ponderea extravilanului este de 87,5% (3757,07 ha), a intravilanul este de 12,5% (537,18 ha), destinat pentru construcţia de locuinţe, obiective sociale şi alte construcţii.

Intravilan - teritoriul ocupat de terenuri, amenajări şi construcţii ce constituie localitatea, inclusiv de terenuri prevăzute pentru extinderea ei. Limita intravilanului este stabilită prin planul urbanistic general.

Extravilan - teritoriul din afara intravilanului localităţii cuprins în limita teritoriului administrativ, care înglobează activităţi dependente sau nu de funcţiile localităţii conform planurilor urbanistice şi planurilor de amenajare a teritoriului.

Figura 1. Structura terenurilor

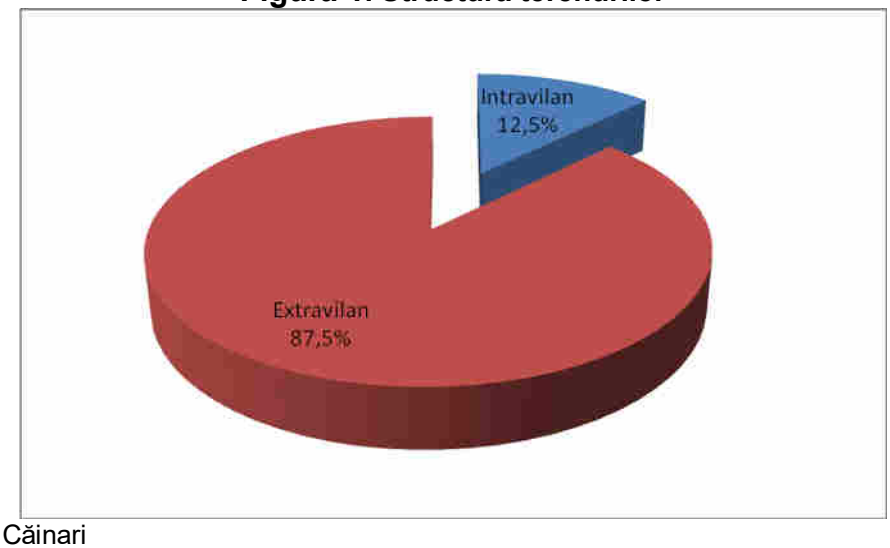

Sursa: Primăria Căinari

Perimetrul localităţii este hotarul intravilanului (teritoriului ei) care îl desparte de extravilan. Perimetrul respectiv al localităţii se stabileşte prin reglementarea regimului proprietăţii funciare în conformitate cu planul general şi pe baza argumentării tehnico-economice a dezvoltării oraşului. Perimetrul oraşelor se stabileşte şi se modifică de către Guvern. Perimetrul celorlalte localităţi se stabileşte şi se modifică de autorităţile administraţiei publice locale. Includerea terenurilor în

perimetrul localităţii nu implică suspendarea dreptului asupra terenurilor aflate în posesiune sau în folosinţă. (Codul funciar, art.43).

3.1.3. Resurse naturale

Vegetaţia pe teritoriul oraşului s-a păstrat doar pe versanţii cu panta mai mare de 15º, pe terenurile supuse alunecărilor de teren şi în luncă. În lunca inundabilă a râului Vorocei se păstrează o varietate mai mare de vegetaţie. În rest, lumea vegetală este reprezentată de specii de plante secundare. Pe colinele din partea de vest a oraşului s-au păstrat sectoare de pădure primară de carpen. Terenurile afectate de alunecări au fost parţial împădurite. Aceste păduri sunt alcătuite din salcâm, ulm, frasin, plop etc. Vegetaţia păşunilor este extrem de degradată, ca rezultat al suprapăşunării. Culturile tradiţionale cultivate sunt: grâu, porumb, orz, floarea soarelui, culturi etero-uleaginoase, legume etc. Plantaţiile multianuale au fost defrişate ca rezultat al repartizării cotelor de pământ echivalent proprietarilor individuali, degradării lor şi neprelucrării acestor terenuri.În prezent suprafața plantațiilor multianuale constituie 392 ha.
Fondul forestier al oraşului constituie 635,9 ha dintre care 95,5 ha proprietate publică a oraşului. Spaţiile verzi în oraş ocupă o suprafață de 2,5 ha, fâşiile de protecţie constituie 66,7 ha, acestea fiind proprietate publică a oraşului. Pentru oraş, gradul de împădurire este de 3,5% (247 ha), mai mic decât media pe republică (9,6%) și standardele internaţionale (minim 13%).

Bazinele acvatice. Pe teritoriul oraşului curge râul Vorocei pe o distanță de 5,94 km. Oraşul dispune de 2 iazuri,proprietate publică cu o suprafaţă totală de 26,37 ha și 2 iazuri,proprietate privată cu o suprafață de 1,94 ha, 10 fântâni arteziene,dintre care 3 active şi 190 fântâni de mină. Debitul de apă potabilă de care dispune localitatea nu este suficientă pentru satisfacerea cerinţelor zilnice. În mediu, zilnic revin circa 60-70 l de apă per locuitor, media pe republică fiind de circa 100 l. În anii secetoşi, majoritatea fântânilor din partea de sus a oraşului seacă. În partea de jos a oraşului, apa din fântâni este poluată. Din aceste considerente, revitalizarea sistemului de apeduct şi construirea unor noi porţiuni este o problemă prioritară pentru localitate.

Resursele subterane ale oraşului sunt reprezentate prin resurse de lut şi nisip dar nu sunt utilizate.
Destinațiile turistice. Una dintre destinatiile turistice o reprezinta casa muzeu „Alexei Mateevici”. Aceasta a fost deschisă în anul 1968 și rămâne până în prezent o atracție principală a orașului, datorită valorii arhitecturale și istorice care o constituie. În curtea casei se înalţă monumentul lui Alexei Mateevici (16 martie 1888 – 26 august 1917). În această casă s-a născut preotul-poet, autorul imnului naţional Limba Noastră.

Biserica Sfinții Arhangheli Mihail şi Gavriil din Cainari, construita din lemn, dateaza din anul 1807, de pe vremea razboaielor ruso-turce si are toate însușirile unei bijuterii arhitecturale. Are forma de cruce cu laturile rotungite, lucru mai rar întîlnit în arhitectonica bisericeasca de pe teritoriul Republicii Moldova.

Pe teritoriul localității sunt numeroase elemente de arhitectură urbană printre care:

- Biserica sf.Arhangheli Mihail şi Gavriil,construită din lemn în anul 1807.
- Monumentul mormântul frăţesc al ostaşilor căzuţi în 1944, inaugurat în anul 1956.(în cimitir)
- Monument comemorativ,Casa- muzeu ”Alexei Mateevici”.A fost deschis la 16 martie 1968 ,întemeetorul Pentru Rîmbu susținut și îndrumat de consacratul muzeograf Gheorghe Cincilei.
- Monumentul ostaşilor căzuţi pentru eliberarea orasului Căinari. Inaugurat în anul 1975, autorul arhitectorul Mednic din Moscova.
- Monument de cultură în cinstea activiștilor din or.Căinari-victimile fascizmului din 1941, inaugurat în 1978;
- Monument religios ”Sfânta Cruce” inaugurat în anul 1992 din inițiativa și cu binecuvântarea părintelui V.Baltag . Meşter Ion Lozan din satul Cosăuţi, raionul Soroca.Ctitori Maria si Nicolai Căldărășan si alți oameni de bună credință din localitate.

- Monumentul de artă preotului -poet Alexei Mateevici, dezvelit şi sfinţit la 20 iunie 1992, sculptor Alexandru Diacu - Ialomiţă, profesor la Academia de Arte din Bucureşti;
- În centrul oraşului se înalţă o răstignire inaugurată în anul 2011. Se alătură sculptura în piatră a chipului Maicii Domnului cu Iisus Hristos inaugurată în anul 2015,sculptor Mihai Costin din s.Donici,raionul Orhei.Ctitori Maria și Petru Ghelan și oameni de bună credință.
- În parcul oraşului, pe str.Trandafirilor, în anul 2019 a fost inaugurat Memorialul Eroilor căzuți și celor care au participat la acțiunile de luptă pentru apărarea Integrității și Independenței Republicii Moldova martie –august 1992) .
  Recunoștință Eroilor Căinăreni căzuți în luptele din Afganistan 1979-1989.
- Un ansamblu arhitectural unic se află la întrarea în localitate. În centrul sensului giratoriu fiind instalat complexul „Iisus Hristos îşi duce crucea", din ambele părţi sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil stau la paza localităţii. Lucrările de amenajare au început în anul 2017 si urmează a fi finisate.

3.1.4. Factorii de poluare a mediului

Calitatea aerului. Principalele surse de poluare a aerului în orasul Căinari sunt transportul auto, staţia de alimentare cu petrol, gunoiştile, cazangeriile instituțiilor publice, sursele de încălzire de toate tipurile din gospodăriile individuale, arderea ilegală a miriştii, deşeurile de la animale din gospodăriile personale.

Calitatea solului. Principalul factor de degradare a solurilor este eroziunea. Activitatea economică a condus la intensificarea proceselor de degradare a terenurilor şi învelişului de sol. Utilizarea exagerată a îngrăşămintelor conduce la epuizarea conţinutului de elemente fertile în soluri şi la scăderea productivităţii terenurilor. Capacitatea de producţie şi volumul recoltelor cresc prin utilizarea tehnologiilor avansate, a maşinilor şi uneltelor perfecţionate, prin utilizarea îngrăşămintelor, prin prevenirea şi combaterea eroziunii solului etc. Nerespectarea acestor cerinţe duce la micşorarea productivității şi la degradarea solurilor. În localitate sunt proprietari de terenuri agricole care utilizează tehnologii avansate de producere agricolă, folosind diverse produse chimice, pesticide, ceea ce influenţează negativ asupra calităţii solului. De asemenea, un impact semnificativ il are arderea miristelor. Pe teritoriul oraşului au fost atestate alunecări de teren, din cauza gestionării necorespunzătoare spațiilor silvice.

Calitatea apei potabile. Analiza apei din fântânile oraşului, din râu si din iazuri, efectuată în anul 1999 de către expediţia „Izvor –ECO 99" a scos în evidenţă faptul că apa potabilă a 70% din fântânile supuse analizei are un procent înalt de nitraţi, nitriţi şi urme de amoniac, ce întrec cotele admisibile. Foarte poluată este apa fântânilor situate pe partea de sud a oraşului, în care concentraţia substanţelor poluante este de 6 -10 ori mai mare decât norma admisibilă. Analizele repetate efectuate în anul 2000, au demonstrat că calitatea apei potabile din fântânile localităţii nu s-a îmbunătăţit. În 6 fântâni au fost depistate bacterii patogene, iar circa 20 de fintini au o concentraţie sporită a nitraţilor, sărurilor de fier, calciu şi magneziu.Rezultatele analizei din anul 2016 a sondelor arteziene din oraș,efectuate de către Laboratorul Calității Apelor Subterane a Întreprinderii de Stat Expediția Hidrogeologică din Moldova " EHGeoM" au demonstrat un nivel mai bun al calității apei ,și anume : lipsesc nitriții și nitrații iar procentul urmei de amoniac a scăzut în comparație cu analizele anterioare.În schimb procentul florului este mărit,constiutind 3,70 mg/l norma fiind 1,5 mg/l. Digurile iazurilor nu sunt întărite, ceea ce creează în timpul ploilor mari, un pericol real de inundaţie a teritoriului din jur.

Gestionarea deseurilor. Gestionarea deşeurilor, în orașul Căinari rămîne în continuare nesatisfăcătoare.La 28 aprilie 2017 consiliul local a aprobat regulamentul de menținere a curățeniei în localitate și tariful serviciului de colectare a gunoiului în mărime de 15 lei/lună/gospodărie.În același an servicul de colectare a gunoiului a fost delegat Întreprinderii Municipale "Servcom Căinari".Deşi primăria a alocat un teren de 3 ha pentru amenajarea gunoiştei care se află la periferia localității,pe teritoriul fostului complex de vite cornute mari (nivelat o dată o pe an), totusi există încă câteva gunoişti neautorizate. Gunoiştea existentă nu respectă perimetrul

alocat, iar gunoiul este aruncat în mod arbitrar. De asemenea, nu se efectuează diguirea şi compostarea gunoiului. Atitudinea iresponsabilă a locuitorilor faţă de amenajarea gunoiştii existente, depozitarea gunoiului în locuri interzise (margini de drum, malurile râului şi a iazurilor, pe păşuni, în păduri) contribuie la crearea unor focare de infecţie cu influenţă negativa asupra sănătăţii locuitorilor şi cu un impact major asupra mediului înconjurător.

3.2. Demografie

3.2.1. Resurse Umane

La 01.01.2020 populaţia totală a localităţii constituia 4344 persoane, dintre care 2147 bărbaţi şi 2197 femei. Raportul pe criteriu de gen este echilibrat fiind de 50,6% persoane de sex feminin şi 49,4% persoane de sex masculin, ce este cu aproximativ 4 unități peste media pe țară.

Figura 2. Proporţia populaţiei pe gen, anul 2020

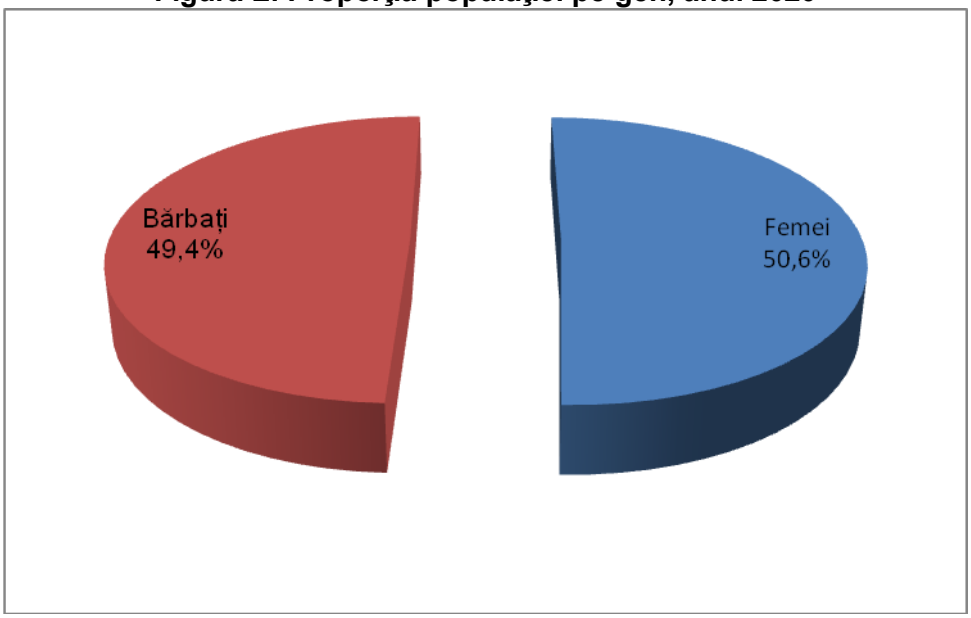

Sursa: Primăria Căinari.

La nivel de ţară numarul populatiei feminine este dominant fata de cel al barbațââilor.Conform estimărilor, la începutul anului 2020, populaţia feminină a constituit 1371,2 mii persoane sau 51,9% din populația țării (comparativ cu 52,2% la 1 ianuarie 2019). Totodată, populaţia masculină a reprezentat 1269,2 mii persoane sau 48,1% din populația țării (47,8% la 1 ianuarie 2019).

Dinamica populaţiei. Efectivul total al populaţiei localităţii Căinari a avut o evoluţie crescătoare în perioada anilor 2014-2020. Pe durata întregii perioade, dinamica populaţiei a fost pozitivă.
Numărul locuitorilor a crescut cu 26 unităţi de la 4318 de persoane în 2014, la 4344 în 2020, ceea ce reprezintă o creștere de cca. 0,6%.

Figura 3. Dinamica populaţiei, 2014-2020

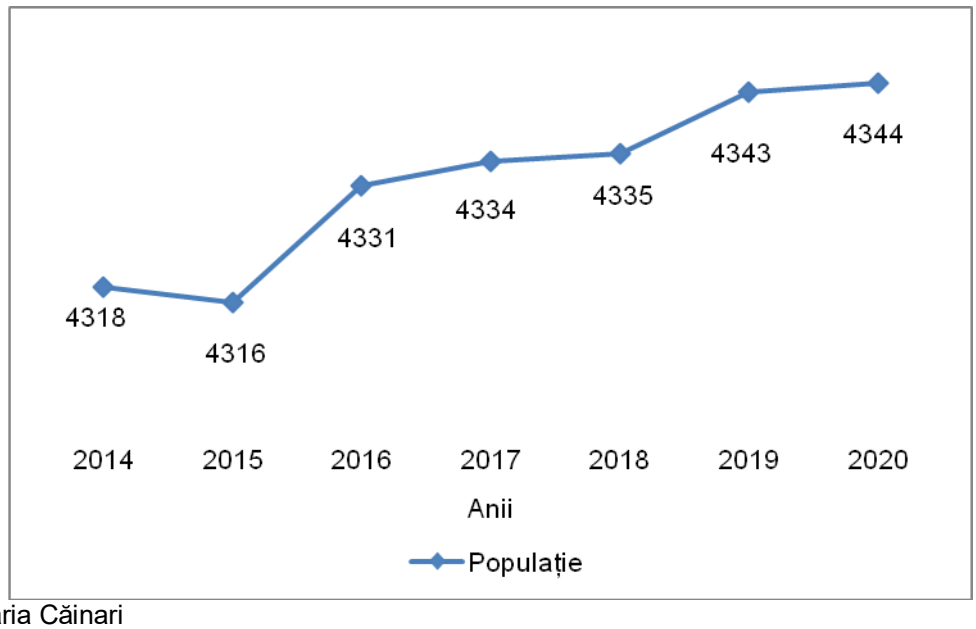

Sursa: Primăria Căinari

Dinamica populației se produce sub incidența mișcării naturale, exprimate prin sporul natural (diferența dintre nașteri şi decese), şi a celei migratorii caracterizată de sporul migrator (diferența dintre imigranţi şi emigranți). Indicele natalităţii populaţiei din orașul Căinari în anul 2019 a fost de 45 de naşteri. Această valoare prezintă o scădere cu 7 unităţi comparativ cu anul 2018 şi o creștere cu 8 unităţi faţă de indicele natalităţii înregistrat în anul 2014. Aceste date reprezintă o creștere cu 21 %.

Figura 4. Evoluţia numărului de naşteri şi decese

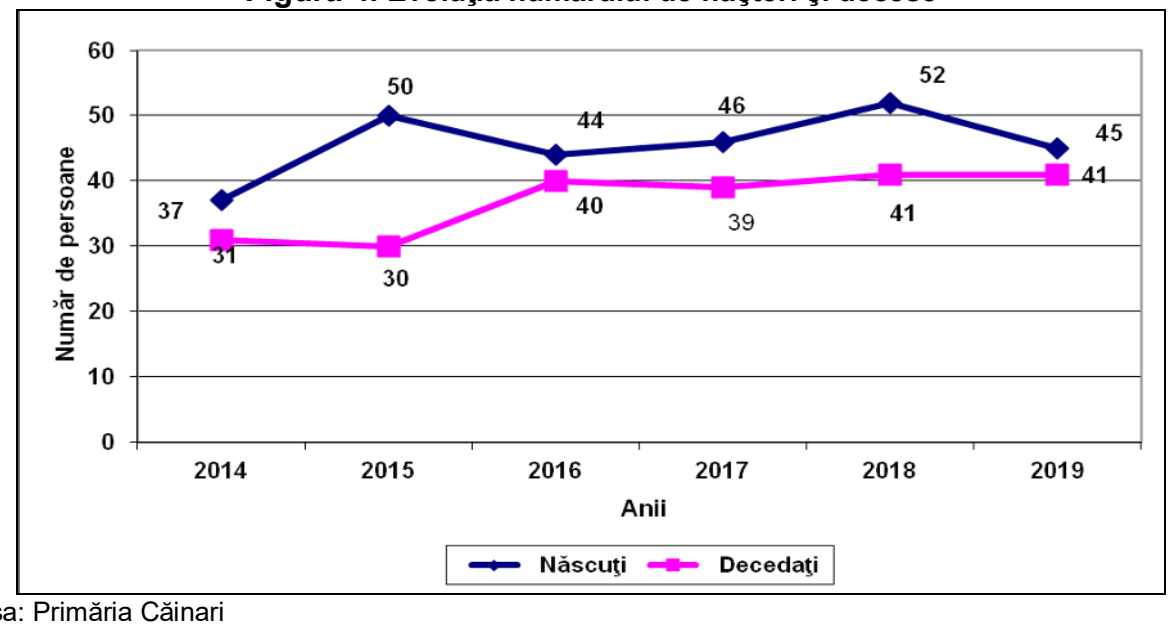

Sursa: Primăria Căinari

În anul 2019, în orașul Căinari au fost înregistrate 41 de decese, numărul maxim anual înregistrat pe parcursul perioadei 2014-2019. În perioada analizată, nivelul de mortalitate din localitate a fost fluctuant. Valoarea minimă a deceselor a fost inregistrat în anul 2015 - 30 de decese. Aceasta constituie o diferenta de 26% in raport cu valoarea maximă inregistrata în anul 2019 (41 de decese).

Tabelul 3. Populaţia natalitatea, mortalitatea şi migraţia populaţiei.

Perioada	Populaţia la început	Născuţi	Decedaţi	Numărul persoanelor sosite, oficial	Numărul persoanelor plecate,	Plecaţi peste hotare la muncă

	de an		Total	inclusiv copii până la 1 an		oficial	bărbaţi	femei
2014	4318	37	31	0	3	11	**209**	**155**
2015	4316	50	30	0	0	5	**225**	**161**
2016	4331	44	40	0	2	3	**224**	**170**
2017	4334	46	39	0	1	7	**261**	**202**
2018	4335	52	41	0	1	4	**337**	**278**
2019	4343	45	41	0	4	7	**408**	**346**
2020	4344	39	48	0	**3**	**8**	**526**	**489**

Sursa: Primăria Căinari

Cumulativ, pe întreaga perioadă de referință, efectivul nașterilor a depășit pe cel al deceselor. Drept urmare, **sporul natural pentru perioada 2014-2019 a fost pozitiv** (+ 52 persoane). In total au fost inregistrati 274 de persoane născute si 222 de persoane decedate.Tendinţa generală a indicelui natalităţii pentru perioada analizată a fost de scădere.

Migraţia populaţiei. Din 2014 până în 2019 din orașul Căinari oficial au plecat 37 persoane şi au venit 11 persoane, ceea ce reprezintă un spor negativ de -26 persoane. Conform datelor oficiale, sporul migrator pentru anul 2019 a fost negativ înregistrând o scădere de -3 persoane. Numărul anual maxim de persoane plecate oficial din Căinari în perioada analizată a fost de 11 persoane (anul 2014). Numărul minim de persoane plecate a fost de 3 persoane (anul 2016).

Figura 5. Evoluţia numărului de persoane plecate şi venite oficial (2014-2019)

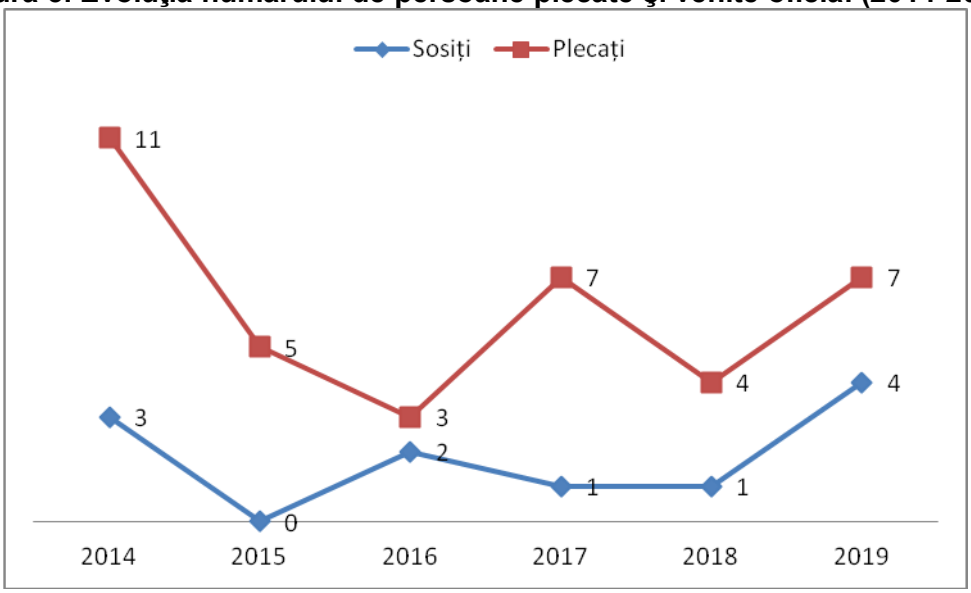

Sursa: Primăria Căinari

Structura pe vârste a populaţiei.
La începutul anului 2020, numărul populaţiei în vârstă de 0-6 ani a fost de 187 persoane dintre care 96 de genul masculin și 91 de genul feminin. Dintre aceștia,153 (82%) de copii frecventează grădinița, dintre care 68 de băieți și 85 de fete. De vârstă şcolară 6 (7) -18 ani, au fost inregistrate 411 persoane, dintre care 199 de genul masculin și 212 de genul feminin. Din numărul total de elevi, 149 (36,3%) frecventează clasele 1-4, în nivelul gimnazial sunt 175 copii (42,6%), iar la nivelul liceal 87 elevi (21,2%). În orașul Căinari sunt la evidență 1566 gospodării.

Tabelul 4. Populația după caracteristici sociale (la început de an 2020).

Populaţia satului:	Masculin:	Feminin:	Total:
Total	2125	2754	4344
inclusiv:			
- De vârstă preşcolară (0-6 ani)	96	91	187
Dintre aceştia frecventează grădiniţa	68	85	153

Populaţia satului:	Masculin:	Feminin:	Total:
- 6 (7) -18 ani (de vârstă şcolară)	199	212	411
Dintre aceştia elevi în clasele 1-4	77	72	149
Dintre aceştia elevi în clasele 5-9	85	90	175
Dintre aceştia elevi în clasele 10-12	37	50	87
Care nu frecventează şcoala	0	0	0
Numărul copiilor lipsiţi de îngrijire părintească	24	18	42
Persoane cu dizabilităţi (invalizi)	**83**	**60**	**143**
Numărul total de familii:			1270
- Sărace (în conformitate cu Direcţia de Asistenţă Socială)			27
- Cu mulţi copii (cu 3 şi mai mulţi copii)			78
- Monoparentale			470
-Inclusiv cele conduse de femei			305
Numărul total de gospodării:			1566

Sursa: Primăria Căinari

3.2.2. Forța de Muncă

Principalii furnizori de servicii de ocupare a forţei de muncă în cadrul comunităţii sunt institutiile de invătamânt, instituţiile social-culturale, primăria, gospodăriile ţărăneşti, întreprinderile din comerţ,servicii şi producere, persoanele individuale.
Din categoria angajatorilor neformali majoritatea sunt agenţi ce activează în domeniul agriculturii. În orasul Căinari, angajările neformale au un caracter sezonier și sunt efectuate la cerința proprietarilor de terenuri agricole.

Figura 6. Evoluţia numărului de șomeri, (2014-2019).

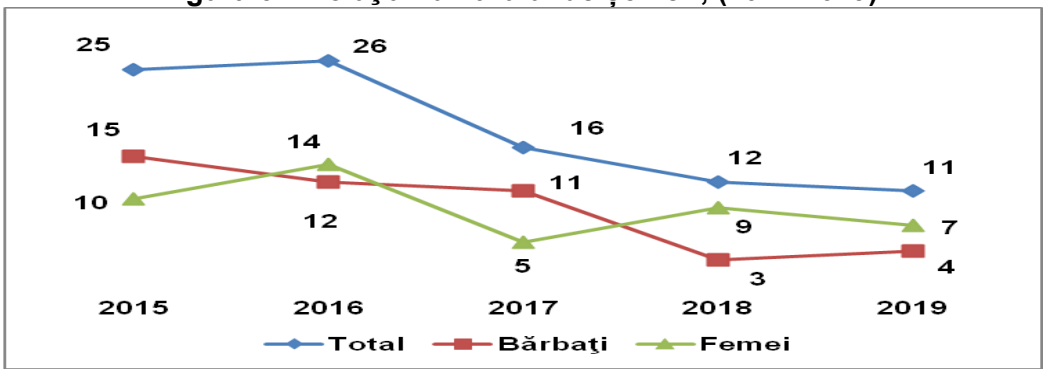

Sursa: Primăria Căinari

Conform datelor oficiale, ponderea şomerilor înregistrați la Oficiul forței de muncă (OFM), la nivel local este nesemnificativă şi constituia pentru anul 2019, un efectiv de doar 11 persoane dintre care 4 bărbați și 7 femei. În perioada 2014-2019, numărul total de persoane înregistrate cu statut de șomer la OFM a scăzut de aproximativ 2,5 ori, de la 26 persoane în anul 2016 la 11 persoane în anul 2019.

Tabelul 5. Numărul şomerilor înregistraţi (la evidenţa ANOFM)

Anul	2015	2016	2017	2018	2019
Total	25	26	16	12	11
bărbaţi	15	12	11	3	4
femei	10	14	5	9	7

Sursa: Primăria Căinari

3.2.3. *Profil migraționist (pentru partenerele MiDL)*

Orașul Căinari se confruntă cu un pronunţat fenomen de ***migrație.*** Peste hotarele ţării sunt plecate aproximativ 800 persoane sau aproape 30% din populaţia economic activă.
Conform datelor deținute de Primăria Căinari, în anul 2019 peste hotarele țării s-au aflat 754 persoane dintre care 408 bărbați și 346 femei, ceea ce reprezinta o creștere dubla comparativ cu anul 2014 când peste hotare se aflau 364 persoane, dintre care 209 bărbați și 155 femei.

Figura 7. Evoluţia numărului de persoane aflate peste hotare.

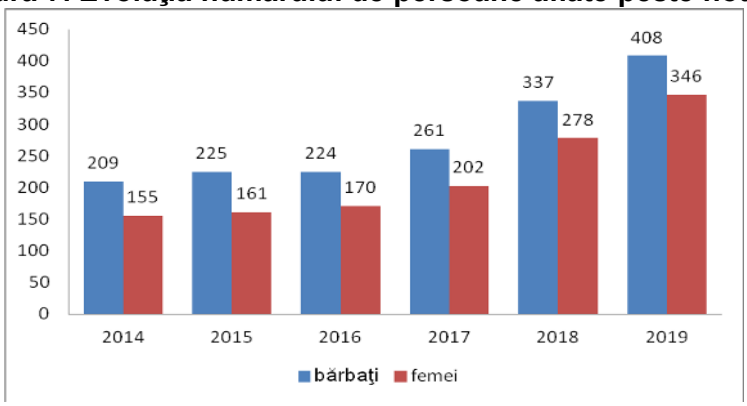

Sursa: Primăria Căinari

3.3. Servicii Sociale

3.3.1. *Caracteristicile grupurilor vulnerabile*

Conform datelor primăriei Căinari, în localitate sunt 143 persoane cu dizabilități dintre care 83 bărbați și 60 de femei. Din numărul total de persoane cu dizabilități, 93 persoane sunt cu dizabilităţi fizice (65%), 17 persoanele cu dizabilităţi mentale (11,8%), 20 persoane cu dizabilităţi grave (14%), care nu pot supravieţui fără ajutorul extern, dintre care 5 copii. Persoanele în etate cu dizabilităţi au o pondere de 7,7% (11 persoane, dintre care 6 femei și 5 bărbați).

Tabelul 6.Persoane cu dizabilităţi (la început de an 2020).

	Total	Femei	Bărbați	Copii
Total				
Persoanele cu dizabilităţi	143	60	83	14
Persoanele cu dizabilităţi fizice	93	40	48	5
Persoanele cu dizabilităţi mentale	17	3	5	4
Persoanele cu dizabilităţi grave (care nu pot supravieţui fără ajutorul extern)	20	4	9	5
Persoanele cu dizabilităţi medii (capabili pentru activităţi fără ajutorul extern)	68	24	44	0
Persoanele cu dizabilităţi angajate în câmpul muncii	9	3	6	0
Persoanele cu dizabilităţi în etate	11	6	5	0
Persoanele în etate	374	243	131	0
inclusiv persoanele în etate singuratice	120	78	42	0
Membrii familiilor cu 3 şi mai mulţi copii	94	31	23	40
Membrii familiilor monoparentale şi fără părinţi (inclusiv cu părinţi plecaţi la munci)	568	302	164	102
inclusiv familii conduse de femei	305	x	x	x
Romi	0	0	0	0
În sărăcie extremă	37	9	21	7

Sursa: Primăria Căinari .

Conform datelor oferite de asistenţii sociali, în orașul Căinari sunt 78 de familii cu 3 și mai mulți copii, iar 27 de familii sunt sărace, conform Direcţiei de Asistenţă Socială.

Tabelul 7.Populația după caracteristici sociale (la început de an 2020)

Populaţia orașului:	Masculin:	Feminin:	Total:
Total	2147	2197	4344
Numărul copiilor lipsiţi de îngrijire părintească	24	18	42
Persoane cu dizabilităţi (invalizi)	**83**	**60**	**143**
Numărul total de familii:			1270
- Sărace (în conformitate cu Direcţia de Asistenţă Socială)			27
- Cu mulţi copii (cu 3 şi mai mulţi copii)			78
- Monoparentale conduse de femei			470
-Inclusiv cele conduse de femei			305
Numărul total de gospodării:			1566
-gospodării părăsite			338

Sursa: Primăria Căinari

Pe parcursul anului 2019, au beneficiat de prestații sociale un număr total de 255 persoane, dintre care 148 femei si 109 bărbați, inclusiv 70 persoane in etate, 56 persoane cu dizabilități si 31 copii. Indemnizațiile oferite pe baza criterillor sociale sunt de diferită natură: indemnizații de șomaj, indemnizații pentru nașterea copilului, indemnizații pe motiv de sănătate/incapacitate de muncă. De asemenea, pe parcursul anului au fost efectuate 37 de vizite la domiciliu.Biserica sf.Arhangheli Mihail și Gavriil a sprijinit social 20 de bătrîni cu mîncare o dată pe zi livrînd fiecărui beneficiar la domiciliu în caserole.Prin decizia consiliului orășenesc din fondul de rezervă a primăriei au fost alocate ajutoare materiale a câte una mie lei pentru 17 persoane. Alte tipuri de sprijin social, cum ar fi mâncare la cantina socială, transport social, servicii de socializare, nu au fost implementate. Luând în considerare numărul persoanelor cu dificultăți diverse, punerea în aplicare a unor servicii suplimentare este necesară si urgentă.

Tabelul 8. Serviciile sociale prestate în localitate

	TOTAL			Pers. în etate			Pers. cu dizabilităţi			Copii		
ANUL 2019	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B
Au beneficiat de prestaţii sociale (de toate tipuri)	255	148	109	70	47	23	56	28	28	31	20	19
inclusiv de indemnizații de șomaj	11	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
de compensații pentru perioada de iarnă	178	96	82	46	24	22	45	23	22	7	9	6
Vizite de îngrijire la domiciliul	37	33	4	24	23	1	6	4	2	-	-	-
Cantina socială	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport social gratuit*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Servicii de socializare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alte servicii sociale:	29	12	19	-	-	-	5	1	4	24	11	13

Sursa: Primăria Căinari .

* Transport social – servicii regulare de transportare a unor grupuri social vulnerabile la instituții care prestează servicii publice (punctul medical, primăria, etc); din această categorie nu face parte transportul şcolar.

Minorităţile religioase. Populaţia orasului Căinari este constituită în proporție de 98,96% din creştini ortodocşi, care frecventează biserica crestin-ortodoxa “Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil”, ce datează din 21 noiembie 1807. Ca minoritate religioasă pe teritoriul localităţii sunt 133 persoane de religie baptistă, ceea ce constituie 3,1% din populaţie. Persoanele de confesiune baptistă susţin că nu au remarcat fapte de discriminare, mulţi dintre ei fiind antrenaţi în instituţiile publice şi implicindu-se în procesul decizional local.

3.3.2. Servicii Educaționale

Educaţia preşcolară în orasul Căinari se realizează în cadrul grădiniţelor de copii nr.1 ”Foișor” și nr. 2 ”Romanița”. Grădiniţele sunt amplasate în centrul şi marginea oraşului cu o capacitate totală de 450 locuri. In prezent, gradinitele sunt frecventate în mediu de 137 copii, din totalul de 187 copi care au vârsta până la 6 ani.

Tabelul 9. Instituțiile educaționale şi de învățământ prezente în oraș.

Instituţia	Anul înființării	angajați / profesori (educatori)			Beneficiari reali	Suprafaţa totală (m^2)	Suprafaţa efectiv utilizată de instituţie (m^2)	Limba de predare
		Număr	*vîrsta medie*	*Capacitate totală*	*fete /băieți*			
Liceul teoretic ”Alexei Mateevici”	1998	38	54	1200	411	9250	2310	română
Gradinița nr.1 ,,Foișor,,	1988	20/6 educatori	55 ani	12 grupe	44/39	1663,6	979,44	română
Gradinița nr.2 ,,Romanita,,	1988	18/4 educatori	58 ani	7 grupe	23/24	1320.7	726,5	română

Sursa: Primăria Căinari

Gradinița nr.1 ,,Foișor,, a fost deschisă în anul 1988, si are suprafața de 1663,6 m2 dintre care în prezent sunt utilizați 979,4 m2. Starea clădirii este satisfăcătoare, dar necesită reparație capitala.

Instituția este amplasată în zonă periferică dar bine populată, iar spre instituție duce un drum bun asfaltat.
Clădirea este cu două nivele, fără pantă de acces pentru persoanele în cărucior. Deasemenea, ușile nu sunt adaptate pentru persoanele in cărucior. Edificiul este conectat la sistemul de aprovizionare cu apă rece centralizat. Achitarea apei nu este o problemă şi se face regulat. Rețeaua de canalizare este locală cu sistem de evacuare. Grupul sanitar este în interiorul clădirii, asigurat cu apă rece. Sistemul de încălzire este autonom, pe bază de biomasă și este asigurat în toate spațiile instituției. Achitarea încălzirii nu este o problemă și se face regulat.

Instituția este constituită din două blocuri cu săli de grupă, capacitatea după proiect este de 290 copii. In prezent, sunt funcționale doar un bloc cu capacitatea de 150 de copii și blocul administrativ în care sunt amplasate: blocul alimentar, cazangeria la biomasă, sala muzicală, cabinetul medical. În anul curent de studii sunt instituționalizați 83 copii (44 fete și 39 băieți) repartizați în 4 grupe din 6 grupe existente. O sală de grupă este reorganizată în centru de resurse pentru copiii cu cerințe educaționale din instituție. Numărul angajaților în instituție este de 20 persoane dintre care 6 cadre pedagogice, cu vârsta medie de 55 ani. In decursul anilor, scopul primordial al administrației grădiniței în colaborare cu administrația publică locală s-a consolidat in crearea condițiilor necesare pentru crearea unui mediu educațional favorabil dezvoltarii si cresterii generatiilor.

Factorul demografic din localitate a avut un impact negativ și supra capacității instituționale a grădiniței. Astfel, cel de-al doilea bloc cu 6 săli de grupă nu funcționează din anul 1995, si în prezent se menține într-o stare nesatisfăcătoare. Recent (perioada 2019-2020) au fost executate lucrări de reconstrucție a acoperișului acestui bloc. Grădinița, în cadrul proiectului FISM, a beneficiat în anul 2012 de reparație capitală a blocului cu săli de grupă funcțional, și anume: schimbarea geamurilor si ușilor, reparația blocurilor sanitare, lucrari de tencuiala, reparația tavanului, reparația electricitații, reconstrucția ventilației, termoizolarea pereților exteriori, pereul clădirii grădiniței. Ulterior în anul 2013, a fost implementat subproiectul FISM „Montarea cazanelor pe biomasă”, ce s-a soldat cu instalarea a două cazane pe bază de biomasă în incinta instituției. Cu surse alocate de la bugetul de stat, de la administrația publică locală, în anul 2019 au fost

realizate lucrări de reparație a acoperișului la blocul funcțional și la blocul administrativ. Problema acoperișului grădiniței este soluționat în totalitate.

Etapa prioritizării aspectelor ce necesită îmbunătățite în perioada apropiată este esențială pentru asigurarea funcționalității instituției și anume: renovarea pavilioanelor de joacă, renovarea trotuarului de pe teritoriul grădiniței care are găuri și denivelări, renovarea balustradelor din exterior, instalarea sistemului de filtrare a apei în blocul alimentar, asigurarea accesibilității clădirii prin construirea rampelor, pantelor.

Gradinița de copii nr.2 ,,Romanita'' este o instituție de educație timpurie amplasată pe strada Alexei Mateevici 49, în centrul orașului. Gradinița și-a început activitatea din 01 ianuarie 1988 cu un numar total de 150 copii. In prezent, la gradiniță sunt înmatriculați 47 de copii repartizați în 3 grupe. Numărul angajaților este de 18 persoane, dintre care 4 pedagogi.

Instituția este alcătuită din două blocuri cu săli de grupă. In prezent funcționează doar un singur bloc. În cadrul instituției funcționează cabinetul metodic, cabinetul medical (izolator, sala de proceduri) asigurat cu medicamente pentru acordarea primului ajutor, sala de muzică, blocul alimentar, spălătoria. Clădirea este cu două nivele, fără pantă de acces pentru persoanele în cărucior, iar ușile la fel nu sunt adaptate pentru persoanele cu cărucior. Edificiul este conectat la sistemul de aprovizionare cu apă rece centralizat. Achitarea apei nu este o problemă şi se face regulat. Recent au fost executate lucrari de reparație a sistemului de canalizare, a fost construită și dată în exploatare cazangeria pe biomasă și panourile solare pentru prepararea apei calde menajere.

Grădinița, în cadrul proiectului FISM, a beneficiat de reparație parțială a acoperișului, schimbarea geamurilor, ușilor și rețelelor electrice interioare.

Aspectele ce necesită îmbunătățire în perioada apropiată sunt: reparația spațiilor interioare, pavilioanelor de joacă trotuarului de pe teritoriul grădiniței, instalarea sistemului de filtrare a apei.

L.T. „Alexei Mateevici", este o instituţie de învăţământ de circumscripţie, unde îşi fac studiile 411 elevi, activează 38 profesori care deţin grade didactice I şi II. În anul 1994, şcolii din localitate i s-a conferit numele ,,Alexei Mateevici", în cinstea marelui cântăreţ al limbii române, autorul imnului de stat al Republicii Moldova, născut la Căinari. În anul 1998, şcoala din Căinari a fost reorganizată în Liceu (Ordinul Nr. 38 din 03.09.98 MET).

Instituția este amplasată într-o zonă periferică dar bine populată, dar spre instituție duce un drum bun asfaltat. Imobilul este în stare satisfăcătoare, dar necesită reparație capitală, deoarece acoperișul curge pe alocuri. Este o clădire cu mai multe nivele, însă nu este amenajata pentru a asigura accesibilitea persoanelor cu dizabilități: nu sunt pante de acces, ușile clădirii nu sunt adaptate corespunzător, grupul sanitar nu permite un acces acestei categorii de persoane. Edificiul este conectat la sistemul centralizat de aprovizionare cu apă rece, doar la bucătărie. Achitarea apei nu este o problemă şi se face regulat. Sistemul de încălzire este centralizat, pe bază de gaze naturale, dar nu este prezent în toate spațiile instituției. Achitarea încălzirii nu prezintă o problemă si se face regulat. Grupul sanitar este în afara clădirii, rețeaua de canalizare este nefuncțională.

Este organizat transportul elevilor cu 3 autobuze şcolare care aduc 98 elevi din satele vecine: Chircăeştii Noi, Baurci, Gangura, Cârnăţenii Noi, Ciufleşti. În clădirea liceului activează casa de creaţie, iar în subsol, filiala şcolii sportive din Căuşeni, care a educat sportivi cu performanțe la nivel naţional şi internaţional.

Tabelul 10. Instituțiile educaționale şi de învățământ prezente în oraș.

Instituţia	Anul înființării	angajați / profesori (educatori)			Beneficiari reali	Suprafaţa totală (m^2)	Suprafaţa efectiv utilizată de instituţie (m^2)	Limba de predare
		Număr	*vîrsta medie*	*Capacitate totală*	*fete /băieți*			
Liceul teoretic ”Alexei Mateevici”	1998	38	54	1200	411	9250	2310	română

Sursa: Primăria Căinari

Casa de Cultură a fost dată în exploatare în anul 1972. Aceasta dispune de o suprafață totală de 847 m2 și o sală pentru spectatori de 380 locuri. În subsol se aflau blocuri sanitare și cazangeria care aproviziona cu căldură instituția, si care a funcționat timp de 3 ani. În 1985, pentru aprovizionarea cu căldură a casei de cultură, a bibliotecii si a policlinicii, primăria a construit o altă cazangerie vizavi de Casa de Cultură, care a funcționat până în anul 1995 și de atunci căldură în Casa de Cultură nu a mai fost. Ferestrele au fost schimbate in anul 2013, iar în anul 2014 a fost schimbat acoperișul Casei de Cultură. In anul 2019 a fost instalat pavajul în jurul Casei de Cultură pină la strada centrală și cărărușe în parcul adiacent. În anul 2020 au demarat lucrări de renovarare a panourilor și rețelei electrice.

Instituția nu dispune de rețea de apă, iar grupul sanitar este în afara clădirii. Pe linga toate scarile cladirii exista pante de acces pentru persoanele în cărucior.

Casa de Cultură din orasul Căinari funcționează ca instituție de cultură autonomă, finanțată de la bugetul local, metodologic subordonată direcției Cultură Tineret Sport și Turism Căușeni.

Casa de Cultură dispune de un sediu construit special cu spațiu corespunzător activității de profil, cu aparataj de sonorizare, cu costume naționale. În sediul casei de cultură sunt amplasate biblioteca publica și biblioteca de carte română „Timiș”, unică în partea de sud a țării, fondată pe 25 octombrie în 1989, cu susținerea primăriei Timișoara și Direcția de cultură Căușeni.

Baza activității instituției o constituie programul anual de activitate. Instituția colaborează cu partenerii locali (APL, Scola de Muzică, Liceul „A. Mateevici ”, poliția, grădinița nr.1, și 2, agenții economici). Sunt organizate următoarele activități: aprinderea luminițelor pe bradul din centrul localității de Sf. Nicolae, Crăciunul, Revelionul, ziua îndrăgostiților , ziua internațională a Femeiii, Ziua Victoriei și comemorării eroilor, 1 iunie –ziua internațională a copiilor, Hramul orașului.

La casa de cultură activează ateliere de creație: origami, croșetarea, tricotarea, broderia, fabrica de mărțișoare.

În colaborare cu biblioteca „Timiș„ s-au organizat ateliere, cum ar fi „Pasiunea ca sursă de venit în cadrul proiectului ”Comunități de succes prin educație” cu suportul financiar al DVD Internațional Moldova. De asemenea, s-au desfășurat activitățile grupului de inițiativă a proiectului de voluntariat „Teddy-Bear-Hai la școală.”

Colectivul folcloric „Smărăndița” care activează la casa de cultură, participă cu expoziții și programe artistice la festivalurile raionale: festivalul tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „Aprindeti luminele” Căușeni, festivalul Cântecului Pascal ed.IV, la Hușca ed.II petrecute la Coșcalia, festivalul plăcintelor și sărmalelor la Baimaclia, festivalul Raional „Din zestrea neamului”.

În localitate sunt mulți copii al căror părinți sunt plecați peste hotarele țării și in majoritatea cazurilor copii rămân fără supravegere. Pentru acești copii cât și pentru cei de alte vârste urmează să fie organizate cluburi pe interese, studiouri artistice, ateliere de creație.

Au fost inițiate activități pentru deschiderea Muzeului de etnografie a localității care își va avea sediul în Casa de Cultură. De asemenea, sunt acumulate exponate care necesită o atitudine grijulie și o temperatură de aer constată pentru a fi păstrate.
În luna decembrie 2020 a fost atestat centrul de Meșteșugărit și artizanat unde mesterii din localitate pot transmite dibăcia,iscusința tinerii generații.

Casa de Cultură este un centru cultural care include nu numai artele și literatura, ci si modul de viață, cunoașterea valorilor și tradițiilor. Pentru desfășurarea activităților, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural, depistarea și promovarea tinerelor talente, prestarea serviciilor culturale, activităților de educație permanentă, participarea la proiecte și schimburi culturale naționale și internaționale.
O problemă persistenta, care rămâne nerezolvata și care afectează activitatea instituției o reprezinta lipsa unei surse de căldură în perioada rece anului.

Tabelul 11. Alte instituții de menire socială prezente în localitate.

Instituţia	Anul înfiinţării	Capacitatea totală / Beneficiarii reali (nr. de copii)	Suprafaţa totală / suprafaţa efectiv utilizată de instituţia (m^2)	Comentarii
Casa de Cultură Căinari	1972	2.500	847m2 / Număr de locuri 380	
Biblioteca Publică Căinari	1948	1075 / din care copii 437/	300 m2	
Biblioteca de carte română „Timiș”	1998	402/din care copii 346/	185m2	
Centrul de creație Cainari	1990	250 copii	680m2	

Sursa: Primăria Căinari .

Biblioteca Publică se află în incinta Casei de Cultură la etajul II. Instituția este amplasată în centrul orașului, iar spre aceasta duce un drum bun asfaltat. Imobilul este în stare satisfăcătoare, dar necesită reparația curentă. Clădirea nu este conectată la sistemul centralizat de aprovizionare cu apă, si nici la sistemul de canalizare. Grupul sanitar este doar în afara clădirii. Sistemul de încălzire este cu sobă.

Biblioteca dispune de următoarele secții: Sala de lectură, Sala de calculatoare, Secția pentru copii, Secția împrumut la domiciliu, Centrul ,,DECELUȘ’’ de jocuri pentru copii. Misiunea bibliotecii este de a fi la dispoziția comunității prin serviciile oferite, răspunzând nevoilor de informare, lectură, educare, instruire, cercetare, învățare continua și recreere, cât si la acessibilitea la tehnologii informaționale și la cunoștințe necesare pentru utilizarea acestor tehnologii.

Datorită participarii in anul 2013 la programul-pilot al proiectului ,,NOVATECA'', am obținut 5 calculatoare, 1 imprimantă, 1 imprimantă multifuncțională, boxe audio, aparat foto. În anul 2017, la ,,Inițiativa 1+1'' în cadrul Programului ,,NOVATECA'', am obținut o tabletă cu tastatură și computer ,,LENOVO''. Din partea APL orașului Căinari au fost procurate 2 calculatoare Notebook ,,ASUS'', proiector și ecran. Modesta sala de lectură a bibliotecii s-a transformat într-un centru modern dotat cu cele mai avansate tehnologii informaționale. Cu ajutorul APL am reușit să schimbăm vechiul mobilier, înlocuindu-l cu altul nou, modern și comfortabil (mese și scaune).

Biblioteca Publică Căinari facilitează accesul la serviciile sale pentru toate categoriile de utilizatori, în mod egal. Serviciile bibliotecii presupun activități, programe relevante în curs de desfășurare, organizate de bibliotecă pentru a satisface necesitatea membrilor comunității de a se informa, de a comunica, de a se instrui, dezvolta și a se recreea.

Prestarea serviciilor bibliotecii, se efectuează atât la sediul bibliotecii, cât și în afara ei. Pe parcursul anilor de activitate, biblioteca publică a colaborat în parteneriat cu instituțiile din localitate: APL, Casa de Cultură, Instituțiile preșcolare Nr.1, Nr.2, Inspectoratul de poliție, Asistența socială, Liceul Teoretic ,,A. Mateevici'', Muzeul ,,A. Mateevici'', Centrul de Creație.

Prin implicare activă, Biblioteca publică Căinari a devenit o instituţie recunoscută la nivel local, apreciată de comunitate, într-o relaţie de colaborare foarte bună cu diferite instituţii, care își propune în continuare să dezvolte programe ample menite să vină în sprijinul comunităţii. Beneficii în urma proiectului: biblioteca a fost modernizată și au sporit numărul utilizatorilor de diferite categorii ale populației.

Tabelul 12. Indicatori statistici de utilizarea a bibliotecii

Indicatori	Total	Din care copii Până la 16 ani
Numărul de utilizatori activi	1075	437
Bărbați	431	194
Femei	644	243
Copii până la 16 ani	437	x
Tineri /17-34 ani/	278	x
Adulți /35-64 ani/	303	x
Vârstnici /după 65 ani/ Numărul de întrări	87 17125	x 13347

Sursa: Primăria Căinari

BIBLIOTECA DE CARTE ROMÂNEASCĂ „TIMIŞ” unică în partea de sud a țării, fondată pe 25 octombrie în 1998, cu susținerea bibliotecii județene și a universității de vest dinTimișoara și Direcția de cultură Căinari.Dispune de o colecție de carte și periodică care prezintă un interes deosebit pentru benificiarii săi.În fondul bibliotecii găsim cărți rare a scriitorilor din literatura

română și universală,deasemenea putem găsi și unele cărți în limba engleză ,italiană și franceză, o expoziție de carte cu autografe a scriitorilor care au donat cărți bibliotecii.
Colaboratorul acestei biblioteci se include în diferite proiecte educaționale :„Fir de nisip”, „Comunități de succes prin educație” implimentat de DVV internațional Moldova.
În bibliotecă au fost organizate lansări de carte și întâlniri cu scriitorii:Spiridon Vangheli,Constantin Dragomir ,Ion Iachim,Iulian Filip,Vasile Vasilache,Nicolai Dabija ,Chiril Mocanu,Ion Găină.

Pe lângă bibliotecă activează cercul literar:„Tinere condee”(creații proprii),gazeta locală „Lyceum”,și atelierile de lectură :„Literatura în viziunea mea”(elevii prezintă prin lucrări personale părerile surprinse prin lectură.În incita bibliotecii activează grupul de voluntari cu genericul„Lumina faptelor bune” ce realizează companii de informare,dar și acțiuni de caritate.

Biblioteca se află în incinta Casei de Cultură la etajul II. Instituția este amplasată în centrul orașului, iar spre aceasta duce un drum bun asfaltat. Imobilul este în stare satisfăcătoare, dar necesită reparația curentă. Clădirea nu este conectată la sistemul centralizat de aprovizionare cu apă, si nici la sistemul de canalizare. Grupul sanitar este doar în afara clădirii. Lipsește sistemul de încălzire care împiedică activititatea bibliotecii în timpul rece a anului.

Tabelul 13. Indicatori statistici de utilizarea a bibliotecii

Indicatori	Total	Din care copii Până la 16 ani
Numărul de utilizatori activi	402	346
Bărbați	158	141
Femei	244	205
Copii până la 16 ani	345	x
Tineri /17-34 ani/	39	x
Adulți /35-64 ani/	12	x
Vârstnici /după 65 ani/ Numărul de întrări	5 9105	x 8000

Centrul de Creaţie din or.Căinari a fost deschis în anul 1990 în sediul şcolii vechi, amplasat în centrul orașului. Acesta are o suprafață totală de 680 m^2, si este subordonat Centrului Raional de Creaţie Căușeni. Centrul de Creaţie dispune de un edificu in stare avariată. Nu au fost facute reparatii sau renovari recente, din cauza lipsei resurselor financiare. Incălzirea în edificiu se face cu sobe. Apa potabilă este adusa de la fântâna. Grupul sanitar se afla în afara clădirii.

Baza activității instituției o constituie programul anual de activitate. Instituția colaborează cu partenerii locali (Liceul „A. Mateevici ” grădinița nr.1 si gradinita nr.2 , Casa de cultură, Casa muzeu “A.Mateevici”or.Căinari).

In filiala Centrului de creaţie activează 7 cadre didactice de baza si 5 cadre didactice prin cumul. Cercurile care activează în filiala sunt: croşetare, tricotare, broderie, modelarea îmbrăcămintei, jucaria moale, arta decorativă, teatru dramatic, ecologie, grupul literar artistic, studierea ţinutului natal, tinerii naturalişti, natura si fantezie, modelarea tehnică, împletitul din pănusi, ansamblul folcloric. La aceste cercuri sunt înscrişi 250 din clasele I-XI.

In cadrul acestor activitati, elevii confecţioneaza diferite lucrări dupa profilul cercului. Apoi, cele mai reusite lucrari sunt prezentate la expoziţiile raionale si republicane organizate de ARTICO si CRCCA Căuseni. Discipolii participă cu lucrarile confecţionate de elevi la expozitiile organizate de Casa de cultura Cainari, LT ”Alexei Mateevici” Căinari.

De asemenea, sunt organizate activități extracurriculare, cum ar fi: ziua usilor deschise cu genericul „Toamna aurie”, sărbatorile de iarna „Primiţi colindătorii”, Ziua Internaţională a Femeii, 1 iunie –Ziua Internațională a Copiilor .

Clădirea centrului necesită reparația acoperișului, conectarea la rețelele de apa si canalizare, asigurarea cu căldură prin rețea locală, ceea ce ar exclude folosirea sobelor.

Școala de muzică. Instituția are o capacitate de 40 de elevi și este frecventată de 20 fete și 17 băieți. In cadrul școlii de muzică activează 6 angajați dintre care 5 profesori. Instituția este amplasată în centrul orașului, iar spre instituție duce un drum bun, accesibil pentru transport. Imobilul este construit în anul 1986, cu suprafața de 223,8 m2, în prezent sunt utilizați doar 106 m2, care sunt în stare satisfăcătoare, dar necesită reparație curentă. Este o clădire cu 1 nivel, dar nu este asigurat cu pantă de acces pentru persoanele în cărucior si ușile nu sunt adaptate pentru persoane cu cărucior. Instituția nu este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă centralizat de apă rece. Sistemul de încălzire este cu sobe, pe bază de cărbune, lemne, si este prezent în toate spațiile instituție, in mod permanent. Grupul sanitar este în exteriorul clădirii.

Casa–muzeu ,,Alexei Mateevici’’ din orașul Căinari a fost deschisă la 16 martie 1968, la aniversarea a 80-a de la ziua nașterii preotului-poet Alexei Mateevici. Întemeietorul muzeului a fost Petru Râmbu, profesor de limbă română la școala medie din Căinari, susținut și îndrumat de consacratul muzeograf Gheorghe Cincilei, fondatorul Muzeului Literaturii Române ,,Mihail Kogălniceanu’’ din Chișinău.

Foto: Casa din or. Căinari în care a locuit ,,A. Mateevici’’ între anii 1888-1893.

Casa în care se află muzeul, a adăpostit familia Mateevici în perioada anilor 1884 -1893, iar Alexei Mateevici a locuit aici în perioada anilor 1888-1893.

În luna octombrie a anului 1968 ușile Casei–muzeu au fost închise. Acestea au fost redeschise la 31 august 1991 prin concursul energic al Direcției Cultură (șef-Feodosie Berghi, Om Emerit al Republicii Moldova), a Executivului raional Căinari și datorită implicării directe a colaboratorilor Muzeului Literaturii Române ,,M. Kogălniceanu'' din Chișinău (director, Gheorghe Cincilei).

După trecerea cu traiul a familiei Mateevici în satul Zaim și până la redeschiderea muzeului, casa copilăriei poetului devine casă parohială, internat, școală primară, bibliotecă publică pentru copii. Edificiul muzeului se păstrează in stare buna si pina azi datorită reconstructiei la vechea clădire, pastrindu-se proiectul initial. Actualmente fondul de bază al muzeului constituie 1075 de piese muzeale. Expoziția permanentă este vernisată în 5 săli în care sunt expuse piese muzeale ce reflectă viața și activitatea lui A. Mateevici.

În sălile muzeului pot fi văzute obiecte de uz casnic, obiecte de artă, obiecte de cult (icoane, sfeșnice, cădelnițe, candele, îmbrăcăminte preoțească) numismatică din perioada vieții lui Alexei Mateevici, fotografii și copii de pe originale,o colecție de carte din a II-a jumătate a sec. XIX. Anual muzeul este vizitat de aproximativ 3000 vizitatori.

La 15 martie 1992, la întrarea în curtea muzeului a fost instalată și sfințită o troiță, dedicată lui Alexei Mateevici. Autorul ei este meșterul popular din Târgul Lăpuș Maramureș, Alexandru Perța Cuza. Tot în anul 1992, la 20 iunie, în fața muzeului a fost instalat și sfințit monumentul lui Alexei Mateevici, realizat de sculptorul Alexandru Diacu-Ialomița, profesor la Academia de Arte din București. Anual, colaboratorii muzeului organizează diferite expoziții și manifestări culturale.

Serviciile medicale. În localitatea Căinari activează centrul Sănătate, cu o capacitate de 120 persoane/zi. In cadrul centrului activează 19 angajați dintre care 3 medici de familie. Instituția este amplasată la marginea orașului, iar spre instituție duce un drum în bun asfaltat, accesibil pentru transport. Imobilul este în stare satisfăcătoare, dar necesită reparație capitală. Este o clădire cu 4 nivele, dar nu este asigurat cu pantă de acces pentru persoanele în cărucior si ușile nu sunt adaptate pentru persoane cu cărucior. Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă centralizat de apă rece. Achitarea apei nu este o problemă şi se face regulat. Sistemul de încălzire este pe bază de cărbune, lemne, și este prezent în toate spațiile instituției, în mod permanent. Grupul sanitar este în interiorul și in extriorul cladirii și este asigurat cu apă rece. Rețeaua de canalizare este centralizată.

Tabelul 14. Instituțiile de sănătate prezente în localitate

Instituţia	Capacitatea totală / Beneficiarii reali	Serviciile prestate	Personalul angajat	Comentarii suplimentare
IMSP CS Căinari	150/zi 120/zi	Medic de familie; analize medicale; fizioproceduri, USG; Electrocardiograma;	19	Staționari de zi; Cabinet privat : Stomatolog – 2 medici Oftalmolog -1
IMSP SAMU Căuşeni,PAMU Căinari (urgenţa)	2 echipe deservesc 10 localităţi din rn.Căuşeni şi două localităţi din r.Ialoveni	Serviciu de urgenţă	24 (1 medic,8 felceri,7 infermieri,1 îngrijitor de încăperi,8 şoferi)	2 maşini.Una maşină de rezervă.

Sursa: Primăria Căinari .

În localitate activează **IMSP SAMU Căuşeni, PAMU Căinari (urgenţa)**, în cadrul căruia activează 24 angajați dintre care 1 medic, 8 felceri, 7 infermieri, 1 îngrijitor de încăperi, 8 şoferi, care deservesc 10 localităţi din rn.Căuşeni şi două localităţi din r.Ialoveni. Instituția este amplasată la marginea orașului, spre instituție duce un drum în stare satisfăcătoare, accesibil pentru transport. Imobilul este în stare satisfăcătoare, dar necesită reparație curentă a încăperilor. Instituția este amplasată în clădirea Centrului de sănătate ocupând o parte din primul nivel, dar nu este asigurat cu pantă de acces pentru persoanele în cărucior și ușile nu sunt adaptate pentru persoane cu cărucior. Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă centralizat de apă rece. Achitarea apei nu este o problemă şi se face regulat. Sistemul de încălzire este centralizat, pe

bază de gaz, si este prezent în toate spațiile instituție, in mod permanent, asigură atît încălzirea, cît şi apa caldă. Grupul sanitar este în interiorul cladirii si este asigurat cu apă rece și caldă. Rețeaua de canalizare este centralizată.

3.4. Economia

3.4.1. Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri

În conformitate cu datele statistice în orașul Căinari, în anul 2019 erau înregistraţi 48 agenţi economici dintre care 32 cu drept de persoană juridică, dintre care 9 SRL (19 %), 18 Întreprinderi individuale (18%), 3 deținători de patentă de întreprinzători (6 %), 11 gospodării ţărăneşti (23 %), 3 societăți pe acțiuni (6%).

Figura 8. Agenţii economici după forma organizatorico-juridică.

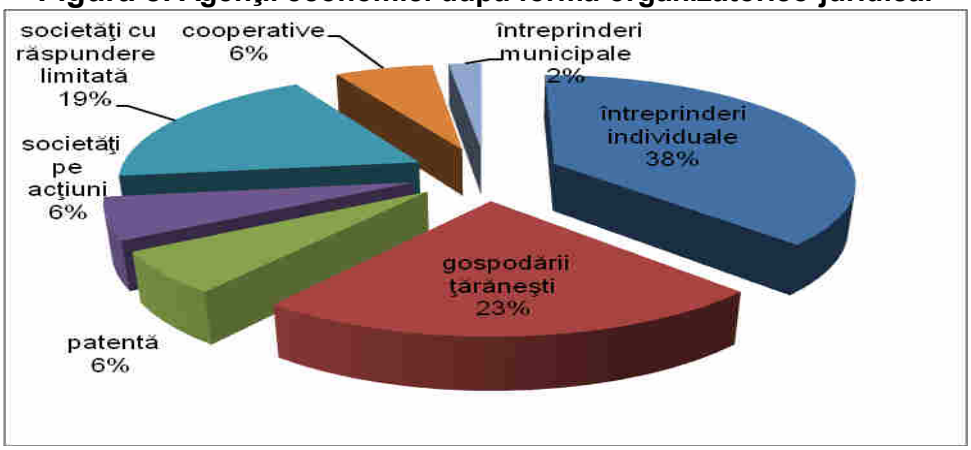

Sursa: Primăria Căinari

În perioada 2014-2019, numărul întreprinderilor cu drept de persoane juridică nu a crescut, la fel ca si numărul întreprinderilor cu drept de persoane fizică, inregistrndu-se o fluctuație de 3 unități în anul 2016.

Tabelul 15. Agenţii economici după forma organizatorico-juridică.

Agenţi economici	2015	2016	2017	2018	2019
Total:	47	51	49	48	48
Întreprinderi cu drept de persoane fizice, inclusiv:	**32**	**35**	**33**	**32**	**32**
- întreprinderi individuale	20	20	19	19	18
- gospodării ţărăneşti	7	9	10	10	**11**
- patentă	5	6	4	3	**3**
Întreprinderi cu drept de persoane juridice, inclusiv:	**15**	**16**	**16**	**16**	**16**
- societăţi pe acţiuni	3	3	3	3	**3**
- societăţi cu răspundere limitată	9	9	9	9	**9**
- cooperative	3	3	3	3	**3**
- întreprinderi de stat	-	-	-	-	**-**
- întreprinderi municipale	-	1	1	1	**1**
- asociaţii de gospodării ţărăneşti	-	-	-	-	**-**
Uniuni de întreprinderi (necomerciale)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Sursa: Primăria Căinari .

În perioada de analiză, numărul populaţiei ocupată în economie a fost în descreștere de la 289 persoane în anul 2015 la 266 în anul 2019, ceea ce constituie o diminuare cu aproximativ 7,9%. După tipurile de activități economice, majoritatea populatiei este ocupata în educație. Numărul

persoanelor ocupate în agricultură în perioada de referință a scăzut cu aproximativ 20%, iar în comerț a scazut cu 23%.

Tabelul 16. Repartizarea populației ocupate pe principalele tipuri de activități economice, persoane

Anul	2015	2016	2017	2018	2019
Total	289	286	286	271	266
Agricultură	85	80	79	71	68
Industrie	-	-	-	-	-
Construcţii	2	0	0	0	0
Comerţ	51	50	50	41	39
Transport şi comunicaţii	5	5	5	7	7
Administraţie publică	12	12	12	12	12
Învăţământ,	90	93	93	93	93
Sănătate şi asistenţă socială	38	40	41	41	41
Alte tipuri de activităţi	6	6	6	6	6

Sursa: Primăria Căinari

Ponderea persoanelor ocupate în educație este de 35%, iar 26% de persoane sunt ocupate în agricultură, 15% în sănătate și asistență sociala, 15% în comerț, 4% în administrația publică, 3% în transport și comunicații.

Figura 9. Repartizarea pe tipuri de activități economice, persoane

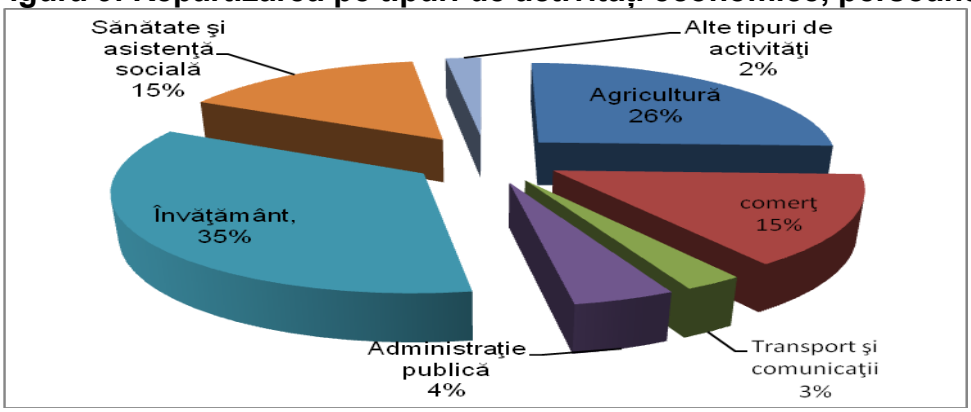

Sursa: Primăria Căinari

3.4.2. Sectorul Agriculturii

Agricultura. Datele de care dispune APL nu redau în totalitate situaţia reală în sectorul agricol, deoarece sunt utilizate date declarate de către producătorii agricoli şi APL nu dispune de instrumente de verificare a volumului producţiei reale.
Suprafața terenurilor agricole constituie 2237,57 hectare (52,11%) din totalul de 4294,25 ha. Dintre acestea, 424,21 ha sunt terenuri sub construcție, 137,64 ha sunt drumuri și căi de comunicație, 95 ha sunt terenuri sub ape, 726,44 ha sunt terenuri în rezerva, 37,49 ha - alte terenuri.

Figura 10. Structura fondului funciar,%.

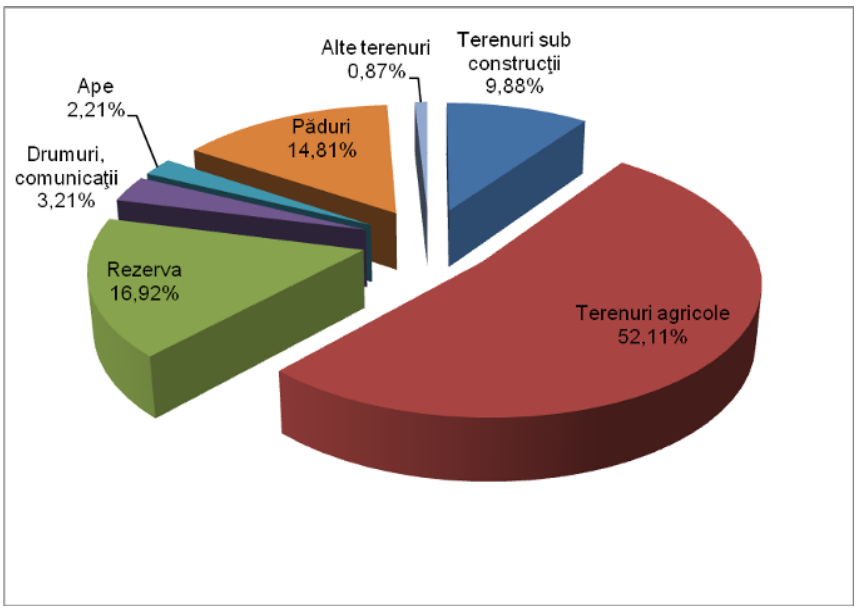

Sursa: Primăria Căinari

Gradul de împădurire a zonei corespunde indicatorului mediu din Republica Moldova, constituind 14,81% adica 635,9 ha. Terenurile fondului silvic sânt terenurile acoperite cu păduri, precum şi cele neacoperite cu păduri, însă destinate împăduririi. Terenurile fondului silvic se folosesc de către întreprinderile, instituţiile, organizaţiile gospodăriei silvice şi de alte întreprinderi conform destinaţiei silvice. În scopul asigurării împăduririi necesare şi prevenirii eroziunii solurilor, pot fi folosite şi terenuri nefavorabile agriculturii.
Autorităţile administraţiei publice locale, de comun acord cu organele de stat pentru ocrotirea naturii, pot să atribuie terenuri din fondul silvic cetăţenilor, întreprinderilor, instituţiilor şi organizaţiilor, pentru a fi folosite temporar în scopuri agricole. (Codul funciar, art.62).
Două bunuri imobile formate și înregistrate cu destinația spații verzi au următoarele caracteristici:
- Bun imobil din centrul localității,str.Ștefan Vodă, cu suprafața de 0,53 ha, proprietate publică, domeniul public, utilizat pentru agrement.
- Bun imobil de pe str.A.Mateevici, cu suprafața de 0,11 ha, proprietate publică, domeniul public, utilizat pentru agrement.
- Bun imobil în desfășurare spre formare și înregistrare de pe str.Trandafirilor, care va fi utilizat ca scuar public cu suprafața de 1,1676 ha.

Tabelul 17. Fondul funciar

Tipuri terenuri	Suprafaţă, ha
Total, inclusiv	4294,25
Intravilan	537,1756
Terenuri sub construcţii	424,21
Terenuri agricole	2237,57
Rezerva	726,44
Drumuri şi cai de comunicaţie	137,64
Ape	95,0
Păduri	635,9
Alte terenuri	37,49

Sursa: Primăria Căinari

Terenurile fondului apelor sânt terenurile aflate sub ape - albiile cursurilor de apă, cuvetele lacurilor, iazurilor, rezervoarelor de apă - mlaştinile, terenurile pe care sânt amplasate construcţii hidrotehnice şi alte amenajări ale serviciului apelor, precum şi terenurile repartizate pentru fîşiile de deviere (de pe maluri) a râurilor, a bazinelor de apă, canalelor magistrale intergospodăreşti şi a colectoarelor.
Terenurile fondului apelor se folosesc pentru construcţia şi exploatarea instalaţiilor ce asigură satisfacerea necesităţilor de apă potabilă, tehnică, curativă, a altor necesităţi ale populaţiei, ale

serviciului apelor, ale agriculturii, industriei, gospodăriei piscicole, energeticii, transportului, precum şi altor nevoi ale statului şi societăţii. (Codul funciar, art.63).

Localitatea dispune de 95 ha de terenuri a fondului de apă, care au o pondere de 2,1% din suprafața totală a terenurilor. Bazinele acvatice sunt de 9,1125 ha și de 17,2560 ha, 1,04 ha și 0,9 ha,utilizate pentru irigare, agrement, piscicultură.

Tabelul 18. Imobile şi terenuri propuse pentru investiţii

Imobil, teren	Suprafaţă	Domeniul	Destinaţia	Valoarea investiţiei
Cămin de tip familial	2312,6	Public-privat	locativ	
Casa de maternitate	791,6	Public-privat	sanatate	
Azilul de bătrâni	2398,8	Public-privat	social	
Primăria veche	374,7	Public-privat	administrativ	
Teren din rezerva primăriei	23,0 ha	Public-privat	Pentru dezvoltarea localității	
Clădirea fostului centru de sănătate publică	240,0	Public-privat	Sănătate	

Sursa: Primăria Căinari

În perioada 2015-2019 au fost înregistrate 10 tranzacţii cu terenuri cu suprafaţa de 11,97 ha, la preţul total de 194 mii lei. Pe întreaga perioada de referință numărul tranzacțiilor a avut un ritm fluctuant.

Tabelul 19. Piaţa funciară (vînzare-cumpărare)

	2015	2016	2017	2018	2019
Numărul tranzacţiilor	-	5	1	4	-
Suprafaţa teren., ha	-	8,05	0,52	3,4	-
Valoarea totală, mii lei	-	120,8	60,1	13,1	-

Sursa: Primăria Căinari

3.4.3. Comerțul și serviciile

După forma de proprietate, majoritatea activităţilor economice sunt realizate în domeniul privat. În domeniul comerţului și serviciilor activează câțiva agenți economici cu un număr de la 3 la 10 angajați. Spectrul produselor comercializate include produsele alimentare, băuturi, materiale de construcție, articolelor electrice şi de uz casnic etc.

Tabelul 20. Principalii agenți economici

Nr. Crt	Denumirea agentului economic	Domeniul de activitate	Forma de proprietate	Volumul vânzărilor, mii lei (2019)	Nr. Angajaţi	Profit/Pierderi, mii lei (2019)	Total impozite, mii lei	Impozite în bugetul local, mii lei
1.	Svimun Prim	agricultură	CP SRL		16			128,8
2.	Persolvit Prim	agricultură	SRL		6			11,8
3.	Agro-Căinari	agricultură	SRL		7			0,1
4.	Frații Vaipan	agricultură	SRL		26			6,4
5.	Musteață Lidia	agricultură	ÎI		15			37,8
6.	Nafirt	comerț	SRL		7			12,0
7.	Lavnic Prim	comerț	SRL		10			18,2
8. .	Eugeniu Groian	comerț	ÎI		3			7,6

Nr. Crt	Denumirea agentului economic	Domeniul de activitate	Forma de proprietate	Volumul vânzărilor, mii lei (2019)	Nr. Angajaţi	Profit/Pierderi, mii lei (2019)	Total impozite, mii lei	Impozite în bugetul local, mii lei
9.	Donciu Galina	Prestări servicii	ÎI		4			10,2

Sursa: Primăria Căinari .

Avantajele şi aspectele atractive ale comunității pentru eventualii investitori sunt:

- Rețea de drumuri cu înalt grad de conexiune la rețelele naționale și nodul de cale ferată;
- Așezarea geografică favorabilă, distanța relativ mică spre țările din vecinătate: Ucraina;
- Rețele inginerești de infrastructură accesibile;
- Resurse funciare disponibile pentru investiții.

Tabelul 21. Lista bunurilor municipale de o importanță vitală pentru APL și cu potențial pentru eventualii investitori.

	Denumire edificiu	amplasare edificiu (centrul oraşului, la periferie, etc.)	Anul construcției	Suprafața	Starea fizică actuală	Tip proprietate
1	Primăria (veche)	centru	1974	374,7	satisfăcătoare	privat

Sursa: Primăria Căinari

3.5. Infrastructura

3.5.1. Infrastructura Utilităților Publice

Lungimea totală a drumurilor constituie 58,56 km, dintre care 47,76 km sunt drumuri locale, inclusiv 9,9 km cu acoperire rigidă.
(*drumuri locale – drumuri care asigură legătura între oraşele-reşedinţă şi satele (comunele) din componenţa raionului, precum şi legătura între sate (comune), inclusiv accesul spre ele dinspre drumurile naţionale, şi care sânt proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale)* și străzi (*străzi – drumuri publice din interiorul localităţilor şi care sânt proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale*).

Drumurile de importanță națională au o lungime de 10,8 km și sunt cu acoperire rigidă. Drumurile şi străzile sânt proprietatea APL şi APC. Acestea sânt într-o stare satisfăcătoare caracteristică străzilor din localităţile rurale. Majoritatea drumurilor locale necesită reparaţii.

Tabelul 22. Infrastructura de transport.

Drumuri publice, km	58,56	4
de importanta națională,	10,8	4/3
inclusiv cu îmbrăcăminte rigidă	10,8	4/3
de importanta locala	47,76	4/2
inclusiv cu îmbrăcăminte rigidă	9,9	4/3
Linii de cale ferată, km	11	3
Stații de așteptare	5	3

Sursa: Primăria Căinari .

drumuri regionale – drumuri de însemnătate regională care asigură legătura între localităţile din două sau mai multe raioane sau între minim 4 localităţi dintr-o unitate administrativ-teritorială;

drumuri comunale – drumuri care asigură legătura între satul-reşedinţă de comună şi satele componente sau obiectivele de interes comunal şi care sânt proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale.

Prestarea serviciilor de transport rutier de persoane contra cost este organizat de operatorul de transport rutier autorizat, care este înregistrat în conformitate cu normele legale. În orașul Căinari este functional transportul rutier de persoane, acesta fiind un serviciu de transport rutier contra cost, pe bază de bilete de călătorie individuale, în conformitate cu graficele de circulaţie, pe trasee determinate, în care îmbarcarea/debarcarea persoanelor transportate în/din vehicul se face în puncte de oprire prestabilite. Transportul este organizat pe 3 rute raionale Căinari – Căușeni, *(transport rutier în trafic raional – operaţiune de transport rutier care se efectuează între două localităţi situate pe teritoriul aceluiaşi raion, fără a depăşi teritoriul raionului)* și pe 9 rute de transport rutier în trafic interraional Căinari - Chișinău *(transport rutier în trafic interraional - operaţiune de transport rutier care se efectuează între două localităţi situate pe teritoriul a două raioane diferite, inclusiv între raion şi municipiu, cu sau fără tranzitarea unuia ori mai multor raioane/municipii terţe)*

Tabelul 23. Transportul de pasageri.

Destinaţie	Nr. rute	Regularitatea	Capacitatea zilnică	Prețul călătoriei	Tipul transportului (public / privat)
În interiorul orașului/comunei	-	-	-	-	-
Între oraşul/comuna în cauză şi cel mai apropiat punct /centrul raional	3	1- 3 ori/zi ; 2 - 2 ori/zi	26 48	23,00	Privat
Între oraş/comună şi Chişinău	9	7 ori/zi	150	33,00	Privat
Serviciu taxi local					privat

Sursa: Primăria Căinari

Costul călătoriei pe ruta raională Căinari - Căușeni este de 23 lei, pentru ruta interraională Căinari – Chișinău este de 33 lei.

Deasemenea, localitatea beneficiază de transport rutier de persoane în regim de taxi. In unele cazuri sunt organizate servicii de transport rutier de persoane prin servicii regulate speciale și transport rutier de persoane prin servicii ocazionale, inclusiv turistice.

Gara Căinari.
Instituția este amplasată în localitatea căii ferate Căinari , iar spre instituție duce un drum regional,în stare bună,asfaltat, accesibil pentru transport. Imobilul este construit în anul 1871, cu suprafața de 510 m2, care este în stare satisfăcătoare, dar necesită reparație curentă a tuturor elementelor de infrastructură. Este o clădire cu 1 nivel, nu necesită asigurare cu pantă de acces pentru persoanele în cărucior. Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă rece centralizat. Sistemul de încălzire este cu centrală termică, pe bază de cărbune, lemne, si este prezent în toate spațiile permanent. Grupul sanitar este în exteriorul cladirii și nu este asigurat cu apă rece.

Rețelele de apă şi canalizare.
Localitatea dispune de 33 km de retea de apeduct, două sonde cu turnuri de apă, ambele fiind funcționale și un rezervoar cu o capacitate de 1100 m/cub. Asigurarea cu apă potabilă se realizează şi din 106 fântâni din localitate. Apeductul este vechi, construit în anul 1968 dintre care 24 km reabilitate au fost în anul 1985, 4 km de apeduct au fost reabilitate în anii 2002– 2006 cu suportul financiar din bugetul de stat și cu ajutorul populației. Serviciile ce ţin de aprovizionarea cu apa potabilă sânt prestate de catre ÎM „ Servcom Căinari”, unde activează: 1 director, 1 contabil şi 3 operatori. În prezent există 1482 gospodării care beneficiaza de sistemul de aprovizionare cu apă. Costul serviciului este de 10 lei/m^3 pentru persoanele fizice și 25 lei/m^3 pentru persoanele juridice.

Tabelul 24. Sistemul de alimentare cu apă.

Sistemul (tipul: centralizat/local, din rîu, din sonda arteziană, etc)	Proprietate	Acoperirea în pers./gospodării	Tipul apei (tehnică / potabilă)	Calitatea apei (de la 1 la 7)*	Costul (1 m^3)	
					Pers fiz	Pers jur

Local din sonda arteziană	Publică	1482 gospodării	tehnică	5	10	25

* 1 – extrem de proastă, 2 – foarte proastă, 3 –proastă, 4 – medie, 5 – bună, 6 – foarte bună, 7 – perfectă
Sursa: Primăria Căinari .

În localitate rețeaua de canalizare centralizată este uzată 100 %. Drept urmare, instituțiile publice și 352 de gospodării utilizeaza o rețea de canalizare locală.

Tabelul 25. Sistemul de canalizare.

Sistemul (tip: centralizat/local, cu sistem de evacuare, epurare, etc)	Proprietate	Acoperirea în pers./gospodării	Calitatea (de la 1 la 7)*	Costul (1 m^3)	
				Pers fiz	Pers jur
Sistem centralizat	Public	352 gospodării	1	7,60	-
Sistem local cu evacuare	Privat	775 gospodării	1	-	-

Sursa: Primăria Căinari .

Gestionarea deşeurilor este importantă prin faptul că aduce la îmbunătăţirea stării de salubritate a localităţii, dar şi pentru că este un proces educativ pentru cetăţeni privind colectarea, transportarea, tratarea, reciclarea şi depozitarea deşeurilor. În prezent, 495 de gospodării beneficiază de serviciul centralizat de evacuare a deșeurilor, după principiul ”de la poartă la poartă” la un preț de 15 lei / gospodărie.

Tabelul 26. Sistemul de evacuare a deșeurilor.

Sistemul (tipul: centralizat / individual, evacuarea de la poartă / de pe platforme, gunoişti autorizate / neautorizate)	Proprietate	Acoperirea în pers. /gospodării	Calitatea (de la 1 la 7)*	Costul (pentru consumători, m3)
Evacuarea de la poartă	publică	495 godpodării	4	15,00 lei/gospodărie

Sursa: Primăria Căinari .

În localitate activează Î.M. „Servcom Căinari”, cu 5 angajaţi, care prestează servicii în domeniul asigurării cu apă potabilă a localităţii, precum și prestării de servicii de evacuare a deşeurilor solide. Volumul vânzărilor în anul 2019 a fost de 669,6 mii lei cu un profit de 109,8 mii lei. În același timp, întreprinderea a achitat 7,7 mii lei în calitate de impozite locale.

Tabelul 27. Întreprinderi municipale.

Nr. crt	Denumirea ÎM	Domeniul de activitate	Cota parte a Consiliului local/orășenesc	Volumul vânzărilor, mii lei (2019)	Nr. angajaţi	Profit/Pierderi, mii lei(2019)	Total impozite, mii lei	Impozite în bugetul local, mii lei
1	Servcom Căinari	servicii	100	669,6	5	109,8	7,7	**7,7**

Sursa: Primăria Căinari .

În localitate lipsesc instalaţiile producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv instalaţiile solare şi de utilizare a biomasei în scopuri energetice (reziduri agricole, lemne, etc.). Acesta este un aspect ce merită a fi dezvoltat în localitate, pentru a crea o noua dinamica sociala si ecologica.

Localitatea este acoperită de serviciile **de telefonie fixă şi mobilă, inclusiv conexiune Internet** a tuturor operatorilor de reţea: Orange, Moldcell, Moldtelecom. Conectate la reţeaua telefonică sunt 1310 din 1566 gospodării.
Localitatea nu dispune de mijloace de mass-media proprii, dar pe teritoriu operează următoarele mijloace mass-media: presa raională din Căuşeni şi regională, presa naţională, mai multe posturi radio regionale şi naţionale, mai multe posturi TV regionale şi cu acoperire naţională.

Tabelul 28. Servicii informaționale şi de telecomunicații.

Tipul	Operatorul	Calitatea

		(de la 1 la 7)*
Telefonia mobilă	Moldcell Orange Unite	6 6 6
Internet dial-up		
Internet broadband		
Internet mobil	Moldcell Orange Unite	5 5 5
Internet Wi-Fi	Moldtelecom SRL Profinet	5 4

* 1 – extrem de proastă, 2 – foarte proastă, 3 –proastă, 4 – medie, 5 – bună, 6 – foarte bună, 7 - perfectă

Reteaua de asigurare cu gaze naturale a fost începută spre a fi construită în anii 2008 – 2009 și au fost finisate lucrările în anul 2019,excepție făcînd localitatea căii ferate Căinari unde mai sunt de construit km presiune medie și km ptresiune joasă. La construcţia gazoductului s-au folosit: ţava pentru presiune înaltă 3.948 km, pentru presiune medie 20.093 km şi pentru presiune joasă 39.742 km. În prezent sânt asigurate cu gaze naturale 988 de gospodării din totalul 1566 de gospodării, ce constituie 63,1% din numărul total de gospodării.

Tabelul 29. Gazificarea.

Sistemul (tipul: centralizat prin gazoduct / butelii cu gaz, etc)	Proprietate	Acoperirea în pers. /gospodării	Costul (pentru consumători, m3)
Centralizat prin gazoduct	Public-privat	988 gospodării	4,64 lei

Sursa: Primăria Căinari .

3.5.2. Fondul locativ

Locuința este un criteriu important în determinarea nivelului de trai al populației. Fondul locativ existent la 01.01.2020 în orașul Căinari era constituit din 1566 case, inclusiv apartamente în blocuri - 373 unități. Suprafaţa totală a fondului locativ la 31.12.2019 a fost de 146 672 m^2, inclusiv în blocuri cu apartamente - 17 075 m^2 , în case particulare – 129 597 m^2.

Figura 11. Asigurarea localităţii cu servicii.

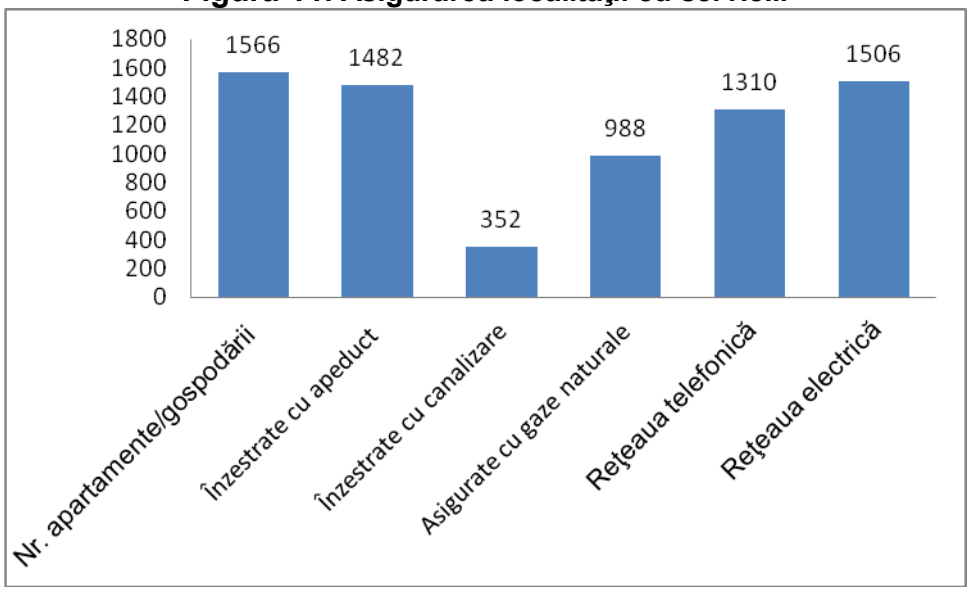

Sursa: Primăria Căinari .

Tabelul 30. Asigurarea localităţii cu servicii.

Servicii edilitare	2015	2016	2017	2018	2019
Nr. apartamente/gospodării	1559	1561	1563	1566	**1566**
Înzestrate cu apeduct	1469	1470	1476	1480	**1482**
Înzestrate cu canalizare	352	352	352	352	**352**
Asigurate cu gaze naturale	452	461	469	518	**988**
Conectate la reţeaua telefonică	1312	1312	1312	1312	**1310**
Conectate la reţeaua electrică	1506	1506	1506	1506	**1506**
Conectate la reţeaua de încălzire	0	0	0	0	**0**
Nr. caselor noi date în exploatare	**1**	**2**	**2**	**3**	**0**

Sursa: Primăria Căinari

Figura 12. Dinamica asigurării localităţii cu servicii.

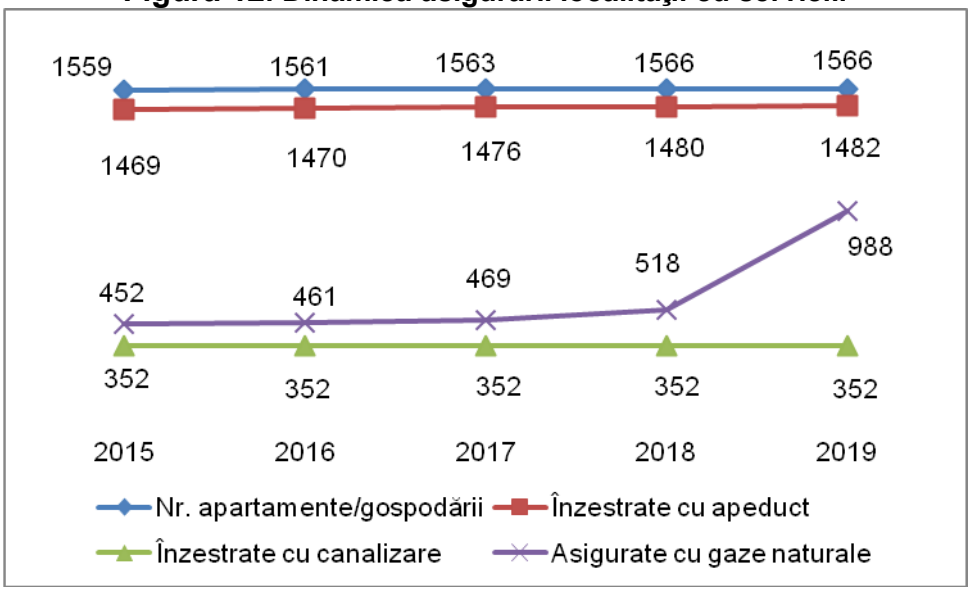

Sursa: Primăria Căinari

3.6. Buna guvernare și management

3.6.1. Gestionarea administrativă

Conform Legii privind administrația publică locală nr. 436–XVI din 28.12.2006, autoritățile administraţiei publice locale ale orașului Căinari sunt reprezentate de Consiliul Local şi Primar, asistat de specialiștii locali din Primărie. Activitatea autorităților administraţiei publice locale este bazată pe legislația în vigoare şi propriile Regulamente de organizare şi funcționare.

Consiliul local Căinari este organul deliberativ suprem al orașului, care este organizat şi îşi desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare şi propriul Regulament de organizare şi funcționare. În conformitate cu aceste prevederi, Consiliul local asigură procesul de gestionare şi procesul decizional în localitate. Consiliul Local se întrunește în ședințe ordinare o dată la 3 luni sau în ședințe extraordinare ori de câte ori este necesar, la cererea Primarului sau a cel puţin o treime din numărul total de consilieri.

Consiliul local stabilește anual, pe baza de inventariere a bunurilor materiale şi bănești, valoarea patrimoniului propriu, precum şi a unităților din subordonarea sa care îi revin prin lege, impozitele şi taxele locale, inclusiv taxele pentru amenajarea teritoriului, amplasarea obiectelor de comerț, serviciile stării civile şi adeverințele eliberate de primărie pe teritoriul administrat de APL Căinari.

Tabelul 31. Consiliul local, după sexe, vârste şi vechime.

Sexe/grupe de vârste	Număr persoane	Categorii social - vulnerabile	Cu studii superioare	Realeşi
TOTAL	13	-	9	3

Bărbați	7	-	5	1
Femei	6	-	4	2
Grupe de vârstă		-	-	-
sub 35 ani	5	-	5	-
35-50 ani	4	-	3	-
Peste 50 ani	4	-	1	1

Sursa: Primăria Căinari .

Consiliul local Căinari este format din 13 consilieri, dintre care 47% sunt femei, iar 23 % sânt realeși. Majoritatea consilierilor sânt cu studii superioare – 69,3%, dintre care 44,5 % sânt femei. Consilieri locali din categorii social-vulnerabile nu sunt înregistrați. Ponderea consilierilor cu vârsta de până la 35 ani este dominantă și constituie 38,5%, iar consilierii cu vârsta de peste 50 ani constituie 31%.

Primăria şi serviciile publice locale. Primăria este instituția administraţiei publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomie locală, descentralizarea serviciilor publice, consultarea cetățenilor şi este organul de conducere operativă a treburilor publice locale. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației şi executivă a Consiliului local. Primăria are o organigramă elaborată şi aprobată. Toți angajații se subordonează direct primarului. Existența organigramei instituționalizează relațiile dintre şef şi subordonat, eliminând eventuale cauze de conflict.

Tabelul 32. Serviciile publice și atribuțiile lor.

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții publice / posturi
Primar	• numește, stabilește atribuțiile și eliberează din funcție șefii de subdiviziuni, de servicii din subordine, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională. • exercită funcția de ordonator principal de credite. • reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice și juridice din țară și străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii. • constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat.	1
Secretar al CL	• organizează şi asigură desfășurarea ședințelor Consiliului orășenesc, • înștiințează despre convocarea consiliului local. • buna funcționare a primăriei. • efectuează lucrările de secretariat. • aducere la cunoștința publică deciziile consiliului local și a dispozițiilor normative ale primarului. • întocmește procesului verbal al ședințelor consiliului. • asigură funcționarea compartimentelor de stare civilă şi protecție socială • eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii. • legalizează şi autentifică actele adoptate.	1
Contabil șef	• planifică, gestionează și controlează resursele financiare publice. • calculează salariul. • prezintă dări de seamă la centrul de statistică, inspectoratul fiscal, fondul social și Direcția de finanțe.	1

	• elaborează proiectul bugetului, efectuarea operațiilor legate de executarea bugetului.	
Specialist în percepere fiscală	• asigură evidenta impozitelor şi taxelor locale, calculează, percepe impozitele. • efectuează și prezintă dări de seamă la Inspectoratul Fiscal, Casa teritorială de asigurări sociale. • întocmește avizele de plată a obligațiilor fiscale şi distribuirea contribuabililor.	1
Specialist în reglementare a regimului proprietății funciare	• efectuează controlul fondului funciar, folosirea rațională a terenurilor și protecția acestora indiferent de destinația lor, în raza primăriei localității. • pregătește, înregistrează şi eliberează în modul stabilit de lege documentele juridice a posesorilor funciari. • organizează licitații pentru vânzarea sau locațiunea bunurilor proprietate publică.	1
Specialist în domeniul recrutării,încorporării,tineret și sport	• Organizează,monitorizează și coordonează activitățile privind recrutarea,încorporarea și repartizarea preliminară a recruților pe genuri de arme și componente ale Forțelor Armate. • Elaborează și realizează programe de activitate în conformitate cu necesitățile și interesele tuturor.	1
Specialist (contabil adjunct)	• Evidența operațiunilor de casă și evidența materialelor. • Evidența produselor alimenatre pe instituții. • Evidența privind tipurile speciale de plată,plata părinților.	0,5

Sursa: Primăria com. Căinari .

Echipa angajaților Primăriei Căinari este constituită din 14 persoane, dintre care 5 bărbați (36%) şi 9 femei (64%). Dintre cei angajați, 1 peroană are vîrsta cuprinsă pînă la 35 ani (8%),3 persoane (21%) au vârsta cuprinsă între 35-50 ani şi 10 persoane (71%) au vârsta de peste 50 ani. În calitate de funcționar public, stagiul de muncă mai mare de 10 ani este deținut de 4 persoane (28,6%), iar o persoană (7,2%) au vechimea în muncă mai mică de 1 an.

Tabelul 33. Aparatul primăriei, după sexe, vârste şi vechime.

Sexe/grupe de vârste	Număr persoane	Categorii social - vulnerabile	Cu vechimea mai mică de 1 an	Cu vechimea mai mare de 10 ani
TOTAL	14	-	3	5
Bărbați	5	-	1	2
Femei	9	-	2	3
Grupe de vârstă		-		
sub 35 ani	1	-	1	0
35-50 ani	3	-	0	3
Peste 50 ani	10	-	2	3

Sursa: Primăria Căinari .

Primăria dispune de propriul sediu, în centrul localității, cu suprafaţă totală 536,1 m², care este suficientă pentru bună organizare şi desfăşurare a activităţilor APL.
Sediul primăriei a fost recent reparat și necesită doar reparația acoperișului și fațadei. Imobilul este în stare bună. Edificiul este conectat la sistemul de aprovizionare cu apă centralizat, iar grupul sanitar este în interiorul clădirii, asigurat cu apă rece. Clădirea este cu 2 nivele și dispune de pantă de acces pentru persoanele cu nevoi speciale. Sistemul de încălzire este autonom, pe baza de biomasă.

Transparența decizională. În conformitate cu Regulamentul de funcționare a Consiliului local, dreptul de inițiere a procesului de decizie aparține consilierilor şi primarului comunei. Proiectul de decizie inițiat este prezentat secretarului Consiliului, care organizează pregătirea proiectului de decizie, solicită avizele comisiilor consultative. În elaborarea unui proiect de decizie, în mediu sunt implicate 1-2 persoane, iar lucrul propriu-zis durează aproximativ 2 - 20 zile. În cadrul ședințelor

sânt examinate chestiunile conform ordinii de zi aprobate la începutul ședinței respective. Unul din mijloacele de implicare a populației în gestionarea treburilor publice sunt consultările proiectelor de decizii cu cetățenii, societatea civilă şi sectorul privat. Dintre modalitățile de asigurare a transparenței procesului decizional este utilizat panoul informativ și conlucrarea consilierilor cu localnicii, plasarea pe rețelele de socializare Facebook și pagina web, publicarea actelor administrative în Registrul actelor locale.

Unitatea de Salvatori și Pompieri Căinari (UDSP).
Instituția este amplasată în centrul orașului, iar spre instituție duce un drum în stare nesatisfăcătoare, accesibil pentru transport. Imobilul este construit în anul 1926, cu suprafața de 386,7 m^2, suprafața boxelor pentru automobilele specializate este de 90,5 m2, care sânt în stare satisfăcătoare, dar necesită reparație curentă a tuturor elementelor de infrastructură. Este o clădire cu 1 nivel, dar nu este asigurat cu pantă de acces pentru persoanele în cărucior și ușile nu sunt adaptate pentru persoane cu cărucior. Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare centralizat cu apă rece. Sistemul de încălzire este cu sobe, pe bază de cărbune, lemne, și este prezent în toate spațiile permanent. Grupul sanitar este în exteriorul cladirii și nu este asigurat cu apă rece.

SP N3 Căinari (Sectorul de Poliție).
Instituția este amplasată în centrul orașului, iar spre instituție duce un drum în stare bună,asfaltat accesibil pentru transport. Imobilul este construit în anul 1976, cu suprafața de 196,5 m2, care sânt în stare perfectă. Este o clădire cu 2 nivele, care este asigurată cu pantă de acces pentru persoanele în cărucior și ușile sunt adaptate pentru persoane cu cărucior. Instituția este conectată la sistemul de aprovizionare cu apă rece centralizat, doar tehnică, achitarea apei nu este o problemă şi se face regulat. Sistemul de încălzire este cu gaze naturale și este prezent în toate spațiile permanent. Grupul sanitar este în interiorul cladirii și este asigurat cu apă rece și apă caldă.

3.6.2. Bugetul Local

În procesul de dezvoltare a capacităților de analiză şi planificare strategică a autorităților publice locale îl constituie utilizarea rațională a resurselor financiare şi îmbunătățirea managementului acestora, prin orientarea spre domeniile prioritare prevăzute în principalele documente de politică ale autorității.

În conformitate cu prevederile Legii privind sistemul bugetar, Legii privind finanțele publice locale, care determină politica bugetar–fiscală, inclusiv şi a localităților rurale, se elaborează proiectul de buget. Prognoza veniturilor şi cheltuielilor se efectuează în conformitate cu nivelul veniturilor şi cheltuielilor anilor precedenți, fără însă a se lua în considerație creanțele şi datoriile. Elaborarea bugetului se face în baza plafoanelor stabilite de către Ministerul Finanțelor. APL dispune de impozite și taxe locale, de venituri din administrarea bunurilor publice şi venituri parvenite din prestarea serviciilor. APL poate beneficia de resurse financiare suplimentare prin intermediul organismelor finanțatoare şi donatoare.

Tabelul 34. Veniturile bugetului local, mii lei

	2016	2017	2018	2019	2020 plan
Venituri proprii	1896,1	1928,8	2148,9	2263,3	2396,2
Transferuri	2724,9	5006,8	4678,7	6123,8	5163,5

Sursa: Primăria Căinari

Primăria nu poate finanța toate cheltuielile cu veniturile proprii, de aceea pentru acoperirea lor sânt necesare transferurile de la bugetul raional şi central, care sunt estimate în conformitate cu prevederile Legii privind finanțele publice locale.

Figura 13. Dinamica veniturilor,

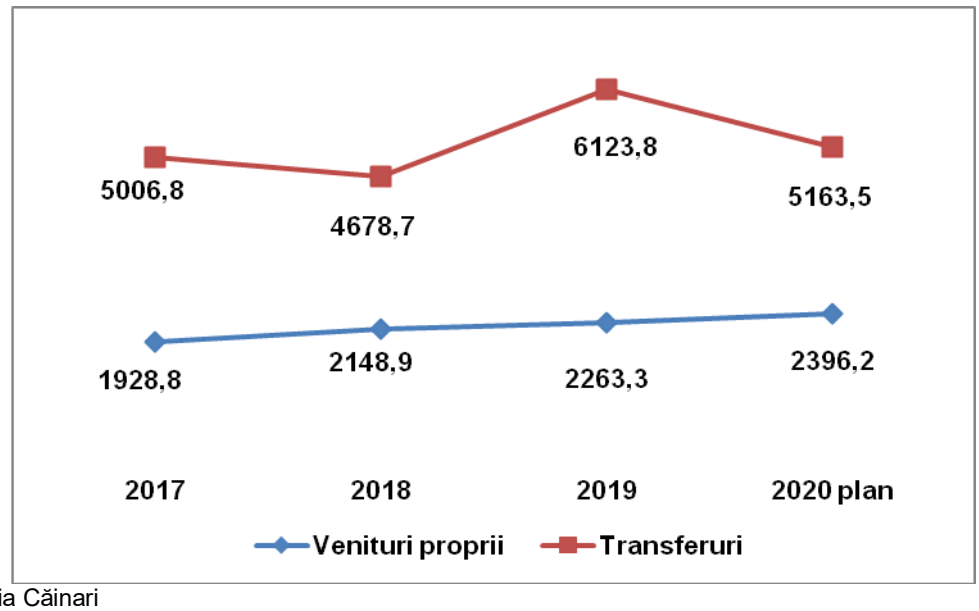

Sursa: Primăria Căinari

Veniturile bugetului local. Încasările în teritoriu nu pot acoperi toate cheltuielile pentru necesităţile instituţiilor publice, şi în aceste condiţii pentru acoperirea cheltuielilor sunt necesare transferuri din fondul de susţinere financiară a teritoriului, care sânt estimate în conformitate cu prevederile Legii privind finanţele publice locale. Pentru orașul Căinari, în anul 2019, aceste transferuri au constituit 73% din bugetul local.

Figura 14. Structura veniturilor, anul 2019.

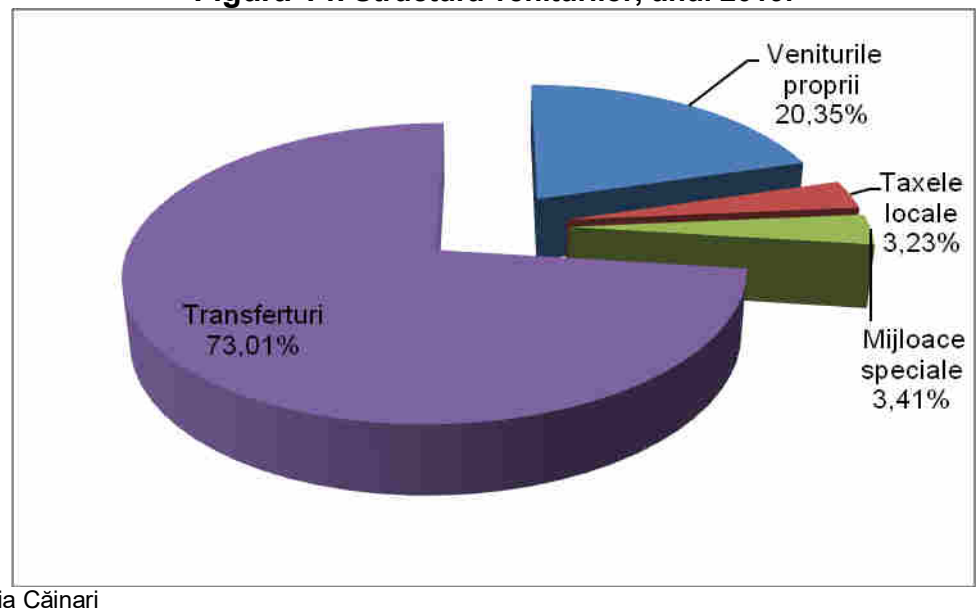

Sursa: Primăria Căinari

Veniturile proprii sânt formate din: impozitele pe proprietate (funciar și pe bunurile imobiliare), taxele locale, alte venituri fiscale și nefiscale.

Tabelul 35. Veniturile bugetului local, anul 2019, lei

Denumirea indicatorului	TOTAL	Venituri, cheltuieli de bază	Taxele locale	Mijloace speciale
1. Veniturile – total:	**8387.1**	**-**	**-**	**-**
Venituri regulatorii	-	-	-	-
2. Veniturile proprii	1706,5	1706,5	-	-
3.Taxele locale	**270,8**	-	**270,8**	-
4. Mijloace speciale	**286**	-	**-**	**286**
5.Transferturi	**6123,8**	**-**	**-**	**-**

Sursa: Primăria Căinari

Fundamentarea, stabilirea limitelor şi repartizarea **cheltuielilor bugetare** pe executori de buget şi destinaţii se efectuează în exclusivitate de către autorităţile administraţiei publice locale, în concordanţă cu domeniile de activitate şi competenţele care le revin în vederea funcţionării lor şi în interesul colectivităţii locale respective.

Figura 15. Structura cheltuielilor, anul 2020.

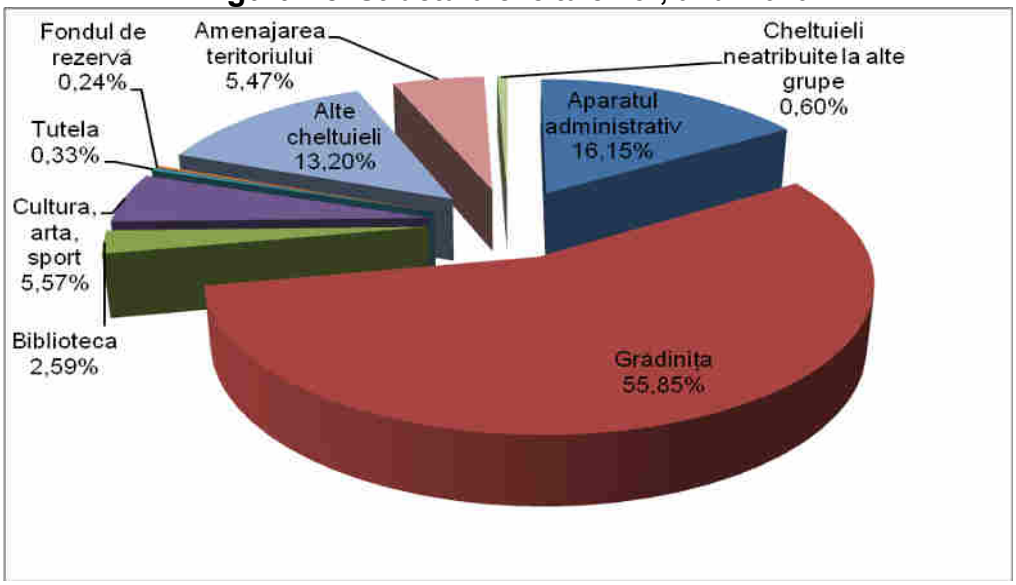

Sursa: Primăria Căinari .

Cheltuielile aprobate în bugetele locale, reprezintă limite maxime care nu pot fi depăşite. Contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale şi efectuarea de cheltuieli se realizează de către executorii de buget doar cu respectarea prevederilor legale şi în cadrul limitelor aprobate.

În structura cheltuielilor ponderea cea mai mare (55,85%) este deţinută de cheltuielile pentru grădiniță. Cheltuielile pentru Casa de cultură şi biblioteca în anul 2020 au fost majorate de aproximativ 2 ori comparativ cu anul 2017. Au fost majorate de aproximativ 2 ori cheltuielile destinate amenajării teritoriului, comparativ cu anul 2017. Pentru aparatul administrativ cheltuielile au crescut pentru anul 2020 cu aproximativ 24%, comparativ cu anul 2019.

Tabelul 36. Structura și evoluția cheltuielilor bugetare conform clasificației funcționale 2018-2020, mii lei

Denumirea indicatorilor	2017	2018	2019	2020 plan
Cheltuieli total	**6598,1**	**6916**	**8097,4**	**8656,6**
Aparatul administrativ	1635,9	878,6	1213,4	1500
Armata Națională	-	0,6	-	1,8
Grădinița	2784,3	2992,7	4197,6	3824,6
Biblioteca	145,6	143,3	194,4	310
Cultura, arta, sport	103,5	396,5	418,7	377,5
Tutela	-	25,4	25	-
Amenajarea teritoriului	173,2	659,2	411,4	403,7
Cheltuieli neatribuite la alte grupe (de servicii)	-	-	45	-
Fondul de rezervă	12	17	18	19
Alte cheltuieli	1143,6	1819,7	991,9	2220,0

Sursa: Primăria Căinari .

Pe parcursul perioadei analizate, primele trei priorități în structura cheltuielilor bugetare au fost:

Prioritatea 1 – sistemul de învățământ preșcolar deține ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetare. În anii 2018 – 2020, ponderea cheltuielilor educaționale a fost de cca 50%.

Prioritatea 2 – Aparatul administrativ. Cheltuielile administrative au avut o evoluție constantă în perioada analizată constituind, aproximativ 16 % în totalul cheltuielilor.

Prioritatea 3 – cultura și sport. Ponderea acestor cheltuieli pentru 2020 sunt planificate de aproximativ 9%.

Atragerea investițiilor. În perioada analizată 2015-2019, la nivel local au fost implementate 27 de proiecte din sursele bugetului local, bugetului de stat și din donațiile partenerilor externi.

În perioada 2017-2020 au fost implementate proiecte în valoare de 18 719,3 mii lei din care cota parte a APL a fost de 7856,9 mii lei, ce constiuie 42% din valoarea investițiilor.

Tabelul 37. Lista proiectelor implementate la nivel local (pentru anii 2015 – 2019).

Anii	Denumirea proiectului	Finanţator	Valoarea proiectului, mii lei	cofinanțare APL
2015	Modernizarea sistemului de încălzire a grădiniței de copii nr.2	FISM	238,0	-
2016	Centrala termică pe combustibil solid,renovarea sistemului de încălzire și electricitate în clădirea primăriei	APL	752,8	752,8
2016	Reparația capitală a clădirii administrative a primăriei	APL	825	825,0
2017	Alimentarea cu gaze naturale a caselor locative din or.Căinari și nodul de evidență	BS	1586,6	-
2017	Reparația grădiniței de copii nr.2 (rețelele interioare electrice,acoperișul,pereu)	APL	220,0	220,0
2018	Alimentarea cu gaze naturale a caselor locative din loc.c.f.Căinari și nodul de evidență	APL II	375,0	-
2018	Reparația străzii Mihai Eminescu cu L-1,5 km	APL	1258,0	1258,0
2018	Reparația străzilor A.Mateevici și Pădurilor	FR	1230,0	-
2018	Reparația grădiniței de copii nr.2 (tîmplărie)	FISM	167,0	22,0
2018	Construcția centralei termice pe biomasă și instalarea panourilor solare la grădinița de copii nr.	PNUD	1106,0	63,0
2018	Pavajul casei de cultură și amenajarea spațiilor verzi	APL	985,0	985,0
2018	Iluminatul stradal în or.Căinari,etapa I și localitatea căii ferate Căinari	APL	443,0	443,0
2018	Instalarea terenurilor de joacă (centru,gr.de copii nr.1,2,parcul str.Trandafirilor	APL	172,0	172,0
2018	Amenajarea unui spațiu de petrece a timpului liber în centrul or.Căinari	MIDL	28,8	11,0
2019	Reparația trotuarului de pe str.Trandafirilor cu L -380 m	APL	287,0	287,0
2019	Reparația acoperișului a IP, gr. de copii nr.1	BS/APL	1557,0	557,0
2019	Reparația străzii Trandafirilor și A.Mateevici	FR	890,0	-
2019	Iluminatul stradal etapa II	APL	209,0	209,0
2020	Reparația capitală a str.V.Coliban	BS	3000,0	800,0
2020	Iluminatul stradal ,etapa III DAR 1+3	BS	232,0	-
2020	Iluminatul stradal,etapa IV	APL	180,0	180,0
2020	Reparația străzilor Ștefan Vodă,I.Cozmin	FR	1276,0	-
2020	Reparația capitală a traseului de apeduct de pe strada V.Coliban	APL	280,0	280,0
2020	Reparația str.Leonidiv	APL	284,0	284,0
2020	Reparația trotuarului str.Trandafirilor (extindere)	APL	161,0	161,0
2020	Reparația capitală a casei de cultură (rețelele interioare electrice)	APL	147,1	147,1

Anii	Denumirea proiectului	Finanţator	Valoarea proiectului, mii lei	cofinanțare APL
2020	Un tractor pentru Căinari	MiDL	423,0	200,0
2020	Amenajarea parcării în centrul orașului	FR	396,0	-

Sursa: Primăria Căinari .

3.6.3. Societatea civilă

La nivel local, în comunitate activează 3 organizatii non-guvernamentale (ONG). Primăria a înregistrat în perioada anilor 2007-2011 un ONG cu următoarele domenii de activitate:

- AO„Prosperitatea social economică Căinari” avînd ca obiectiv implimentarea proiectelor de infrastructură în orașul Căinari.

Aceste organizaţii activează pe bază de voluntariat, sporadic accesează fonduri pentru soluţionarea unor probleme locale.

Tabelul 38. ONG-uri locale

ONG / grupuri locale organizate (anul creării)	Numărul de membri	Descriere (obiectiv, activitățile principale)	Persoane de contact
AO ”Prosperitatea social economică Căinari”	42	Reparația și întreținerea drumurilor ; Reabilitarea sistemului de apeduct și canalizare, Gazificarea localității.	Bumbu Pavel
AO ”Speranța Căinari”		Crearea condițiilor optime de realizare a procesului de instruire și educație a generației în creștere ; Promovarea unui mod sănătos de viața în mediul tinerii generații ; Promovarea unei atitudini de conservare și protejare a nediului ; Valorificarea tradișiilor culturale ale zonei; Promovarea demersurilor de reabilitare și dezvoltare a infrastructurii sociale în comună.	Lupan Angela
AO ”Căinărenii de pretutindeni”	5	Crearea unei platforme de comunicare și colaborare permanentă între băștinașii din localitatea Căinari ; Dezvoltarea localității și implimentarea oricăror alte acțiuni care țin de acest scop.	Șendrea Natalia

3.7. Analiza SWOT

Infrastructură, servicii comunale, locuințe

Puncte tari	Puncte slabe
• Amplasare geografică favorabilă • Resurse acvatice • Experienţă în implementarea proiectelor de dezvoltare locală şi regionala • Locuințe amenajate conectate la rețele inginerești • Iluminare stradală (90%) • Serviciu permanent de aprovizionare cu apă • Proiect tehnic elaborat pentru 2,5 km de drum • Proiect tehnic de execuție ”Amenajarea rîului Vorocei” • Proiect pentru amenajarea scuarului (strada Trandafirilor) • Proiect tehnic pentru 38 km apeduct, 3,8 km canalizare și stație de epurare • Gradul de gazificare în regiunea loc c.f Căinari constituie 70% • Sursă de apă pentru tratament sanatorial	• Ponderea mare a drumurilor fără acoperire rigidă • Insuficiența trotuarelor • Gunoiști neautorizate • Spații publice neamenajate • Gospodării părăsite • Potențial redus de dezvoltare a infrastructurii • Poluarea mediului cu ape uzate • Apa livrată centralizat nu corespunde cerințelor (apă tehnică) • Albia rîului Vorocei este neamenajată • Inundarea străzilor amplasate în centru localității • Iluminatul din centrul orașului nu corespunde cerințelor tehnice • Poligonul este neautorizat și neamenajat • Căminul de tip familial părăsit
Oportunităţi	**Pericole**
• Colaborarea cu donatorii (AIPA; PNUD MiDL, Biroul Relații cu Diaspora) • Colaborarea cu ADR Sud • Dezvoltarea infrastructurii locale de utilități publice (drum, apă, canalizare) din programe naționale • Valorificarea resurselor energetice regenerabile	• Calamități naturale • Creşterea preţurilor pentru resursele energetice • Clădiri avariate :maternitatea, câminul de tip familial cu 107 apartamente, casa de creație, fosta primărie,fostul azil

Patrimoniu, Economie

Puncte tari	Puncte slabe
• Rețele de transport rutier dezvoltate • Nod de cale ferată • Soluri fertile • Resurse acvatice • Fondul silvic	• Suprafețe reduse de culturi multianuale • Competitivitate scăzută a produselor agricole • Capacităţi reduse ale producătorilor agricoli în domeniului marketingului agricol • Rețele de irigație nedezvoltate • Eroziunea solurilor • Defrișări ilicite a fîșiilor forestiere • Migrația populației • Evaziune fiscală • Angajați fără contract • Piața este neamenajată
Oportunităţi	**Pericole**
• Subvenții pentru agricultori (AIPA) • Îmbunătățirea condițiilor de creditare • Sporirea capacității de atragere a investițiilor (IFAD)	• Restricții de circulație transfrontalieră • Creşterea preţurilor pentru resursele energetice, gaze, etc. • Politici fiscale nestimulatorii pentru

• Instruiri în domeniul afacerilor	dezvoltarea afacerilor

Educație, cultură, sănătate

Puncte tari	Puncte slabe
• Rețea dezvoltată de instituții educative și culturale • Elemente de infrastructură dezvoltate a instituțiilor educative • Personal didactic calificat • Servicii medicale accesibile • Personal medical calificat • Activități diverse la casa de cultură și bibliotecă • Activități extrașcolare pentru copii (casa de creație) • Activități sportive în incinta liceului • Proiectul tehnic pentru modernizarea sistemului de încălzire, casa de cultură	• Spații neutilizate în instituțiile educative • Spații neîncălzite în instituțiile culturale, liceu • Pierderi de căldură la liceu • Pondere mare a populației în vârstă • Activități extrașcolare reduse • Buget redus a instituțiilor de cultură • Lipsa cadrelor calificate tinere • Spațiile instituțiilor nereparate • Dotarea tehnică a instituțiilor este insuficientă și învechită • Cabinetul de informatică a liceului nu deține computere pentru utilizare în cadrul lecțiilor de informatică • Conexiune limitată a încăperilor la internet în instituțiile preșcolare • Scăderea numărului de copii în grădinițe si liceu • Lipsa grupurilor sanitare în liceu și instituții culturale • Lipsa reparației casei - muzeu ”Alexei Mateevici” • Amplasare grup sanitar în exteriorul clădiri • Încălzirea parțială a clădirii (10%) muzeului • Ograda neamenajată a muzeului • Teritoriul instituțiilor preșcolare neamenajat • Instituții culturale (Muzeul, bibliotecă și casa de cultură) neconectate la rețeaua de apă centralizată • Sala de festivități a casei de cultură, inclusiv scena în stare deplorabilă • Pavilioanele de joaca deteriorate • Încălzirea casei de cultură cu sobă (lemne, cărbune) • Ușile din incinta casei de cultură sunt putrede și blocate • Accesul limitat al persoanelor cu dizabilități este limitat în instituțiile publice și private
Oportunităţi	**Pericole**
• Perfecționare profesională pe domenii de activitate • Programe de granturi (Novateca, ș.a) • Colaborare cu donatorii externi • Promovarea activităților de parteneriat cu alte instituții și localități	• Instabilitate politică şi legislativă • Epidemii • Migrația • Creşterea preţurilor pentru resursele energetice, gaze, etc. • Conexiunea nesigură la internet

APL, participare comunitară

Puncte tari	Puncte slabe
• Participare activă a localnicilor în activități comunitare • Diasporă implicată în proiecte locale • Consiliu local reprezentativ, competent • Funcționari cu experiență • Capacitate de cooperare cu localitățile vecine • Experienţă în implementarea proiectelor de dezvoltare locală • Ediția periodică ”Noutăți de Căinari” • Cooperarea cu cetățeni în identificarea problemelor la nivel local • Grupul de inițiativă a tinerilor consilieri Buna guvernare • ONG-uri active (AdB Căinărenii de pretutindeni)	• Ponderea mare a transferurilor în bugetul local • Salarii mici a angajaților APL • Echipamente vechi • Conexiunea nesigură la internet • Cadre insuficiente (domeniu IT) • Dezorganizarea procesului de eliberare a adeverințelor • Lipsa sistemului centralizat de conectare la canalizare
Oportunităţi	**Pericole**
• Colaborarea cu programele internaționale (USAID, PNUD MiDL, Leader) • Cooperarea cu ONG locale, regionale, naționale, internaționale • Programe de granturi • Instruiri tematice	• Instabilitate politică şi legislativă • Migrația forței de muncă calificate • Reducerea asistenței internaționale • Instabilitatea parteneriatelor • Epidemii

4. Strategia de dezvoltare socio-economică

4.1. Viziunea comunității

Viziunea conturează imaginea privitoare la profilul organizației, direcțiile principale de evoluție a domeniilor de interes public şi răspunde la întrebarea: care este stadiul de dezvoltare spre care se tinde, pentru perioada 2021-2026.

Formularea presupune fragmentare viziunii în elemente-cheie, specifice fiecărui sector sau domeniu implicat.

Viziunea orașului Căinari:

- un oras cu o infrastructura dezvoltată, cu strazi iluminate, drumuri bune
- oraș curat și amenajat
- servicii publice de calitate
- cu locuri de munca bine platite
- un oraș cu cetățeni activi implicați în procesul decizional.

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Obiective Strategice:

Obiectivul strategic 1. Infrastructură orașului în stare satisfăcătoare, servicii comunale calitative cu un mediu ambiant curat.

Obiectivul strategic 2. Economie dezvoltată, diversificată, cu capacități înalte de realizare.

Obiectivul strategic 3. Condiții satisfăcătoare pentru activitatea, prestarea serviciilor publice educative, culturale și de sănătate.

Obiectivul strategic 4. APL cu capacitate financiară și cadre calificate, cetățeni activi implicați în procesul decizional.

4.3. Planul de acțiuni pentru anii 2021 – 2026

Obiectivul strategic 1. Infrastructură orașului în stare satisfăcătoare, servicii comunale calitative cu un mediu ambiant curat

Proiecte / Activități	Perioada de implementare	Cost, mii lei	Surse de finanțare	Responsabil	Indicatori de performanță
• Reparația străzii V.Coliban (700 m) și străzii Gr. Meșină, stradelele nr. 1 și nr. 2 Gr. Meșină (1800 m)	2021-2023	22000,0	Bugetul de stat, local, Surse externe	Primarul	2,5 km de străzi reparate capital
• Construcția trotuarului str. Ștefan Vodă (1,5 km)	2023	1500,0	Bugetul de stat, local, Surse externe	Primarul	1500 m^2 trotuar construit
• Reparația trotuarului str. A. Mateevici (2,5 km)	2022	2500,0	Bugetul de stat, local, Surse externe	Primarul	3000 m^2 trotuar reparat
• Amenajarea gunoiștii existente (gard din plasă)	2023	250,0	Bugetul local, Surse externe	Directorul ÎM	Perimetrul 800 m gard de plasa
• Extinderea colectării selective și reciclarea deșeurilor	2023	150,0	Bugetul local, ONG, Contribuția cetățenilor	Reprezentantul ONG	300 de pubele procurate
• Campanii de informare și conștientizare a cetățenilor pe tema mediului	2021-2026	20,0	Donații, ONG	Reprezentantul ONG	2 evenimente anual Grup pe viber
• Construcția stației de epurare și sistemului de canalizare	2022-2024	5500,0	Bugetul de stat, local, Surse externe, Contribuția cetățenilor	Primarul	3,8 km de rețea de canalizare 1 stație de epurare cu 45m^3/oră
• Reabilitarea și extinderea sistemului de apeduct	2022-2023	22000,0	Bugetul de stat, local, Surse externe, Contribuția cetățenilor	Primarul	38 km de rețea de apeduct construit
• Reabilitarea și extinderea sistemului de apeduct pe str. și stradelele Gr. Meșină și str.Deșteptării	2021	1500,0	Buget local, Surse externe,Contribuția cetățenilor	Primarul	3,0 km apeduct renovat
• Evacuarea gunoiștilor neautorizate	2021-2023	120,0	Buget local	Primarul Directorul IM	4 gunoiști eliminate
• Amenajarea scuarului de pe str. Trandafirilor și parcul din centrul localității	2021-2026	3500,0	Bugetul de stat, local, Surse externe, Contribuția cetățenilor	Primarul	Pistă pentru biciclete -2 km. 1500 m^2 trotuar. 12 bănci, Teren de volei și baschet

Proiecte / Activități	Perioada de implementare	Cost, mii lei	Surse de finanțare	Responsabil	Indicatori de performanță
					Parc iluminat și conectat la wi-fi
• Amenajarea terenurilor de joacă în loc.c.f. sector Căinari și sectorul Cuza Vodă,	2025	200,0	Bugetul de stat, local, Surse externe, Contribuția cetățenilor	Primarul	2 terenuri de joacă construite
• Amenajarea spațiului verde adiacent trotuarelor depe str.A.Mateevici și Trandafirilor	2021-2022	50,0	Buget local, Contribuția cetățenilor	Primarul	Str. A. Mateevici, Trandafirilor
• Amenajarea terenului parcării și teritoriului liceului ”A.Mateevici”	2021-2025	80,0	Buget instituție	Directorul liceului	100 m^2 de spațiu amenajat
• Amenajarea teritoriului IP nr.1 și nr.2 (trotuare, sădire copaci și flori)	2023-2024	500,0	Buget local, Contribuția cetățenilor	Director instituție	400m^2 de trotuar, 50 arbuști, 100 m^2 de flori
• Amenajarea întrării în oraș prin plantarea vegetației decorative (rotondă)	2021-2022	50,0	Buget local, Contribuția cetățenilor	Primarul	200 m^2 de spațiu amenajat
• Amenajarea rîului Vorocei ce traversează centru orașului Căinari pe o lungime de 300 m	2023-2026	4500,0	Surse externe, Bugetul local, Contribuția cetățenilor	Primarul	300 m de râu amenajat cu gabiloane. 150 m pavaj iluminat cu banci
• Elaborarea documentației tehnice a canalizării apelor pluviale în centrul orașului	2023-2024	60,0	Buget local	Primarul	Proiect tehnic de execuție
• Reparația capitală a canalizării pluviale	2025-2026	300,0	Surse externe, Bugetul local	Director IM	300 m rețea de canalizare
• Modernizarea iluminatului stradal din centrul orașului	2022	200,0	Buget local, Surse externe	Primarul	1,1km rețea de iluminat stradal
• Dotarea tehnică a IM ”Sercom Căinari” prin procurarea utilajului de curățire a zăpezii	2022-2023	80,0	Buget local, ONG	Director IM	Lamă pentru curățirea zăpezii procurată
• Construcția stațiilor de așteptare pentru pasageri (str.A .Mateevici și sectorul Cuza Vodă)	2021-2026	60,0	Bugetul de stat, local	Specialist APL	3 stații de așteptare construite

Obiectivul strategic 2. Economie dezvoltată, diversificată, cu capacități înalte de realizare

Proiecte / Activități	Perioada de implementare	Cost, mii lei	Surse de finanțare	Responsabil	Indicatori de performanță
• Extinderea plantațiilor multianuale prin accesarea de subvenții	2023-2024	400,0	AIPA	Agentul economic	30 ha de plantații multianuale plantate
• Extinderea locurilor de depozitare și procesare a producției agricole	2022	5 000,0	AIPA	Agent economic	1 depozit de procesare
• Școlarizarea agenților economici	2021-2026	-	ODIMM	Specialist APL	2 Instruiri anual
• Crearea Centrului de meșteșugărit	2021-2022	35,0	Buget local, ONG	Director Casa de cultură	Inregistrarea centrului, dotarea cu echipament necesar
• Decolmatarea bazinelor acvatice pentru irigare	2024	200,0	Surse externe	Specialist APL	2 bazine decolmatate
• Plantarea spațiilor verzi pe terenuri neproductive	2022-2023	120,0	IFAD	Specialist APL	10 ha de spații plantate
• Angajarea unui pădurar	2022-2023	45,0	Buget local	Primar	Funcție de pădurar aprobat
• Organizarea ședințelor comune a APL, serviciu fiscal și AE	2021-2026	-	-	Secretar consiliu	1 ședințe anual
• Amenajarea pieței agricole (gard, mese)	2022-2024	300,0	Buget local	Consum COOP	42 ari de spațiu amenajat

Obiectivul strategic 3. Condiții satisfăcătoare pentru activitatea, prestarea serviciilor publice educative, culturale și de sănătate.

Proiecte / Activități	Perioada de implementare	Cost, mii lei	Surse de finanțare	Responsabil	Indicatori de performanță
• Schimbarea destinației spațiilor neutilizate a instituțiilor educative	2022	-	Buget local	Primarul	Decizii aprobate
• Amenajarea grupurilor sanitare în liceu	2021 - 2023	200,0	Bugetul instituțiilor	Director instituție	Grup sanitar amenajat
• Modernizarea sistemelor de încălzire pentru instituțiile culturale (casa de cultură)	2021-2022	1400,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Suprafața de 800m^2 încălzite
• Elaborarea proiectului tehnic pentru reparația casei de cultură (rețeaua de apa și canalizare)	2022-2023	60,0	Buget local	Director instituție	Proiectul tehnic elaborat și verificat
• Amenajarea grupurilor sanitare în instituțiile culturale (casa de cultură)	2023-2024	1500,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Grupuri sanitare reparate
• Reprofilarea specialiștilor actuali pentru inițierea activităților cultural educative	Anual	8,0	Buget local	Director instituție	2 specialiști au urmat curs de pregătire profesională
• Înlocuirea abonamentului la internet în instituțiile preșcolare	2021	1,0	Buget local	Director instituție	Conectarea la internet a 6 săli de activitate cu copiii
• Amenajarea teritoriului aferent a grădiniței de copii nr.1 (poartă, balustrada scării de la poartă) și scărilor exterioare (balustrada)	2022-2023	100,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Poartă și balustrada instalată, scările exterioare reparate
• Reparația scenei la casa de cultură	2024-2025	70,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Scena reparată
• Schimbarea ușilor la casa de cultură	2021-2022	50,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	8 uși înlocuite
• Elaborarea proiectului tehnic a sistemului de încălzire pentru casa muzeu	2022-2023	70,0	Buget CR	Director	Proiectul tehnic de execuție elaborat și verificat
• Reparația casei - muzeu A. Mateevici	2025-2026	70,0	Buget CR	Director	Casa muzeu reparată
• Pavarea ogrăzii muzeului	2023-2024	100,0	Buget CR	Director	Ogradă cu suprafața de 0,10 ha pavată
• Conectate la rețeaua de apă centralizată a casei muzeu ”Alexei Mateevici”	2022-2023	80,0	Buget CR	Director	Casa muzeu conectată la rețeaua de apă
• Instalarea pavilioanelor de joaca la instituțiile preșcolare	2021-2022	420,0	Buget local, contribuția cetățenilor	Director instituție	7 Pavilioane renovate
• Construcția pantelor de acces la instituțiile publice	2021-2023	50,0	Buget local	Director instituție	Asigurarea accesului personelor cu dizabilitati locomotorii în instituție
Grădinița Nr. 1					

• Modernizarea tehnică a bucătăriei	2021-2023	400,0	Buget local, contribuția cetățenilor	Director instituție	Dotarea tehnică a bucătăriei (cuptor electric, ustensile și produse pentru gătit în bucătărie, instalarea filtrului de apa)
• Reparație, dotarea cu tehnica a spălătoriei	2021-2023	200,0	Buget local, Surse externe, Contribuția cetățenilor	Director instituție	Instalarea utilajului (mașină de spălat, mașină de uscat, sistem de vintelare
• Procurarea material didactic	2022-2023	30,0	Bugetul local	Directorul instituției	Dotarea sălii sportive cu inventar
Grădinița Nr. 2					
• Reparația curentă a bucătăriei și galeriei	2021-2024	500,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Dotarea tehnică a bucătăriei (cuptor electric, ustensile și produse pentru gătit în bucătărie, instalarea filtrului de apa)galerie reparată
• Modernizarea tehnică a bucătăriei	2021-2023	200,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Dotarea cu electrocasnice plită, cuptor, masină de tocat carne)
• Reparația grupelor de copii	2021-2023	200,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Grupele de copii reparate
• Reparație, dotarea cu tehnica a spălătoriei	2021-2023	200,0	Surse externe, Buget local	Director instituție	Masina de uscat haine si fier de calcat procurate
• Procurarea material didactic	2021-2026	30,0	Buget local	Director instituție	Dotarea cu material didactic

Obiectivul strategic 4. APL cu capacitate financiară și cadre calificate, cetățeni activi implicați în procesul decisional.

Proiecte / Activități	Perioada de implementare	Cost, mii lei	Surse de finanțare	Responsabil	Indicatori de performanță
• Valorificarea patrimoniului neutilizat prin organizarea licitațiilor de vânzare / arendă / locațiune	2021-2026	10,0	Buget local	Primarul	1 eveniment anual
• Renegocierea contractului, schimbarea operatorului (internet)	2022	-	Buget local	Primarul	Contract semnat, aprobat
• Contractarea serviciilor IT	2021	2,0	Buget local	Primarul	Contract semnat, aprobat
• Comunicarea continuă cu cetățenii pe rețele de socializare	Permanent	-	Buget local	Primarul	Publicații lunare
• Publicarea rapoartelor, inclusiv financiare a proiectelor implementate cu diaspora și cetățenii	Permanent	-	Buget local	Primarul	Publicații simestriale
• Perfecționare continuă a angajaților APL	Permanent	10,0	Buget local	Primarul	100% de angajați implicați în activități de perfecționare
• Procurarea computer (server)	2021	15,0	Buget local	Primarul	Server procurat și instalat
• Înregistrarea ca operator de colectare a datelor cu caracter personal	2021	30,0	Bugetul local	Primarul/secretarul consiliului	Operator înregistrat
• Contractarea serviciilor juridice	Permanent	36,0	Bugetul local	Primarul	Contract semnat și înregistrat la trezorerie

4.4. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare

4.4.1. Etape de implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Comunitară a orașului Căinari depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții închegate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Locuitorii orașului
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Comunitară (SDC) a or. Căinari poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. **Adoptarea SDC**. În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audierilor publice organizate de către primărie. După dezbatere și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

2. **Implementarea SDC** se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

3. **Monitorizarea SDC.** În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

4.4.2. Monitorizarea strategiei

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (I) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (II) raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de **Comisia pentru Implementarea Strategiei** (în continuare CIS). CIS va fi creată prin Decizia Consiliului Local cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate sau consilieri locali)
- Reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști)
- Comunitatea oamenilor de afaceri
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ)
- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-lor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.).
- Cetățeni. (grupul va fi reprezentativ și va include tineri, persoane dezavantajate, număr proporțional de femei și bărbați, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

Figura 16. Structura cadrului instituțional de monitorizare și implementare a Strategiei

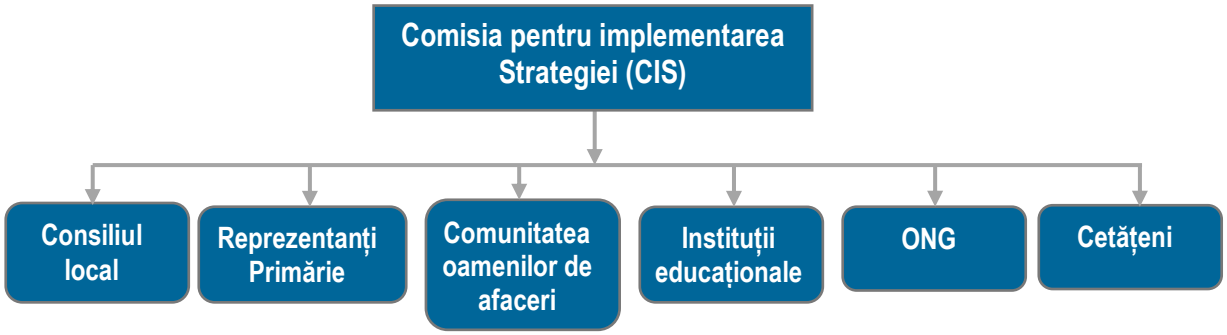

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbaterea proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitoring	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor	CIS și Consiliul Local	Rapoarte semestriale/ anual	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei
Realizarea acțiunilor, proiectelor	Responsabili de implementare	Raport semestrial sau după finisarea activității	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și Impedimente de Implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare: (I) interne și (II) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	• Confruntări de interese privind implementarea strategiei • Resurse financiare limitate • Capacități reduse de atragere a investițiilor
Parteneriat	• Cooperarea sporadică a autorităților publice locale cu sectorul de afaceri • Neimplicarea populației în susținerea inițiativelor APL • Lipsa de experiență a structurilor societății civile
Dezvoltarea economică	• Capacități reduse a comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
Social	• Creșterea păturilor social vulnerabile • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale • Emigrarea forței de muncă
Mediu	• Factori numeroși de poluare a mediului
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	• Instabilitatea cadrului de reglementare • Competențe delegate către APL fără acoperire financiară
Relații parteneri externi	• Capacități reduse de menținere a relațiilor cu parteneri internaționali • Potențial redus de cooperare cu partenerii internaționali
Starea economiei	• Potențial investițional redus • Infrastructură de afaceri nedezvoltată

Anexe

Anexa 1. Fișe de proiecte

Fișa de proiect 1.

Titlul proiectului:	**Modernizarea sistemelor de încălzire pentru Casa de Cultură**
Obiectiv :	Reabilitarea termică a Casei de Cultură din or. Cainari
Obiectiv din strategie	**Obiectivul strategic 3.** Condiții satisfăcătoare pentru activitatea, prestarea serviciilor publice educative, culturale și de sănătate.
Localizare:	Casa de Cultură
Succintă descriere proiect:	O problemă strigentă în perioada rece a anului este lipsa unei surse de căldură. Casa de Cultură este un centru cultural, informațional și comunitar activ în diverse domenii: educație, creație, cultură, recreere pentru tineret, adulți și copii. Majoritatea activităților sânt planificate în perioada rece a anului. Deacea sânt necesare mai multe spații încălzite. Avem activitățile noastre unicale, ceea ce ne deosebește de celelalte localități.A fost atestat Centrul de meșteșugărit și artizanat .În prezent lucrăm la deschiderea muzeului de etnografie. În Casa de Cultură activează două biblioteci: Biblioteca Publică și Biblioteca de carte românească „Timiș". Pentru desfășurarea mai amplă a activităților, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural, depistarea și promovarea tinerilor talente, prestarea serviciilor culturale, activități de educație permanentă, participarea la proiecte și schimburi culturale naționale și internaționale se necesită încălzirea totală a clădirii. Casa de Cultură a fost deschisă în 1972. Suprafața totală a Casei de Cultură este de 847 m^2. Proiectul de execuție nr.07/18 este întocmit din anul 2018. Alimentarea cu gaze este posibilă deoarece rețeaua este la o distanță de 6 metri până la clădire. Este nevoie de procurarea unui cazan termic și renovarea sistemului de încălzire.
Activități cheie:	• Identificarea surselor financiare pentru realizarea proiectului. • Procurarea unui cazan termic. • Renovarea sistemului de incălzire. • Conectarea la rețeaua de gaze naturale
Rezultate așteptate:	Condiții satisfăcătoare pentru activitatea și prestarea seviciilor în Casa de Cultură.
Statutul proiectului:	În proces de elaborare
Responsabil și parteneri:	Director Casa de cultură, Consiliul local
Durată estimativă:	2021-2022
Costuri estimative:	1400,0 mii lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Surse externe, Buget local

Fișa de proiect 2.

Titlul proiectului:	**Crearea centrului de mestesugărit**
Obiectiv :	Transmiterea tezaurului național și a meșteșugăritului, tinerei generații.
Obiectiv din strategie	**Obiectivul strategic 2.** Economie dezvoltată diversificată, cu capacități înalte de realizare.
Localizare:	Casa de Cultură
Succintă descriere proiect:	Dragostea față de portul popular, covoarele, năframele, prosoapele noastre, și dibăcia de a le coase, croșeta, țese le-am moștenit din familie. Atitudinea față de aceste valori nu au avut perioade de modă, ele au fost valori țesute din suflet și pe care le-am promovat permanent. La moment am conștientizat necesitatea de a transmite dibăcia, dar și atitudinea față de tezaurul național și altor persoane interesate. Avem o echipă de adepți pentru a promova printre persoanele casnice pensionare și din familii vulnerabile de a confecționa diverse articole croșetate, brodate, tricotate, țesute, lucrări din pănuși , realizînd cele confecționate avînd posibilitatea completării bugetului familial. În activități de studiere a specificului portului popular, a valorilor naționale vom implica și liceenii cît și alte categoriii de persoane interesate.
Activități cheie:	• Selectarea persoanelor pentru a studia și promova portul popular,valorile naționale. • Desfășurarea activităților de studiere,cercetare • Învățare ,exersare,confecționare a articolelor crotetate,brodate ș.a
Rezultate așteptate:	Promovarea obiectelor la diferite expoziții locale,raionale,republicane. Echipă de susținători instruită și motivată să promoveze portul popular,meștesugăritul Înzestrarea centrului de meșteșugărit cu mobilier, unelte, utilaj pentru activități de cercetare , promovare.
Statutul proiectului:	În elaborare
Responsabil și parteneri:	Conducător artistic de la Casa de Cultură; APL; Direcția Cultură raională;
Durată estimativă:	2021-2022
Costuri estimative:	35 000 lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Buget Local, ONG.

Fișa de proiect 3.

Titlul proiectului:	**Oraș curat, mediu ambiant protejat.**
Obiectiv :	Reciclarea deseurilor
Obiectiv din strategie	**Obiectivul strategic 1.** Infrastructură orașului în stare satisfăcătoare, servicii comunale calitative, cu un mediu ambiant curat.
Localizare:	Orasul Cainari
Succintă descriere proiect:	Administrarea deseurilor solide în or. Cainari este defectuoasă. Conștientizăm necesitatea implementării unui sistem adecvat de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor solide la gunoiștea orașului. În cadrul proiectului "Migrație și dezvoltare locală II", (PNUD Moldova) cu susținerea financiară a Guvernului Elveției AO " Căinărenii de pretutindeni " a obținut finanțarea proiectului "Un tractor pentru Căinari", care a fost procurat în decembrie 2020, astfel a fost soluționată problema transportării gunoiului. De către APL Căinari , gunoiștile neautorizate partial au fost lichidate. Consiliul local a fondat ÎM" Servcom Căinari",ce acorda servicii de colectare a gunoiului, după un tarif și program stabilit , aprobat de către consiliul orășenesc. Pentru îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor solide este necesar de asigurat gospodăriile cu câte o pubelă (120 kg), (la moment deșeul este colectat în saci) astfel aspectul orașului va fi mai curat, mai frumos, iar mediul protejat de impactul negativ al deșeurilor.
Activități cheie:	Elaborarea cerințelor tehnice Identificarea ofertelor Procurarea pubelelor. Distribuirea pubelelor pentru fiecare gospodărie
Rezultate așteptate:	Servicii comunale calitative. Educatie ecologică a populației și promovarea valorilor de protecție a mediului. Oraș curat. Diminuarea impactului negativ asupra mediului și sănătății cetățenilor
Statutul proiectului:	În elaborare
Responsabil și parteneri:	Grupul de inițiativă "Buna Guvernare" Căinari, APL, locuitorii, agenții din teritoriu.
Durată estimativă:	Anii 2022 -2023.
Costuri estimative:	500 000 MDL.
Potențiale surse de cofinanțare:	50000 MDL - contribuția populatiei; 50000 MDL-contribuția APL; 400000 MDL –Finanțatori externi.

Fișa de proiect 4.

Titlul proiectului:	**Reparația , dotarea cu tehnică a spălătoriei la grădinița ”Foișor”.**
Obiectiv :	Asigurarea bunei funcționări a spălătoriei instituției
Obiectiv din strategie	**Obiectivul strategic 3.** Condiții satisfăcătoare pentru activitatea, prestarea serviciilor publice educative, culturale și de sănătate.
Localizare:	rn.Căușeni, or.Căinari , instituția de educație timpurie nr.1 ,, Foișor,,
Succintă descriere proiect:	Instituția este dată în exploatare din 1988. Utilajul din dotare este de capacitate industrială pentru 12 grupe care de nenumărate ori a fost reparat. Modernizarea cu utilaj tehnic econom, de calitate pentru 4 grupe funcționale va permite reducerea consumului de apă, energie electrică. Va fi diminuată poluarea fonică, care pereclitează activitățile administrative și didactice, inclusiv în sala de muzică destinată activităților de educație muzicală. Proiectul își propune să creeze condiții eficiente de funcționare a spălătoriei din incinta instituției.
Activități cheie:	Reparația încăperii spălătoriei prevede tencuiala pereților, schimbarea ușii. Demontarea mașinelor de spălat uzate. Instalarea a 2 mașini de spălat cu capacitate de 10 l, o mașină de uscat rufe, plasare a 4 uscătoare, montarea sistemului de ventilare.
Rezultate așteptate:	Încăperi reparate. Dotarea spălătoriei cu tehnică nouă va asigura respectarea cerințelor sanitar-igienice prevăzute de Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație tipmurie.
Statutul proiectului:	În elaborare
Responsabil și parteneri:	Directoarea instituției, AO,, Căinăreni de pretutindeni”, părinții copiilor care frecventează grădinița.
Durată estimativă:	2021-2022
Costuri estimative:	200 mii lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Bugetul local, surse externe, contribuția comunității

Fișa de proiect 5.

Titlul proiectului:	Reparația și dotarea cu tehnică a bucătăriei grădiniței Nr. 2.
Obiectiv :	**Condiții satisfăcătoare în IET Nr.2**
Obiectiv din strategie	**Obiectivul strategic 3.** Condiții satisfăcătoare pentru activitatea, prestarea serviciilor publice educative, culturale și de sănătate
Localizare:	Grădinița nr.2 or.Căinari, r-nul Căușeni
Succintă descriere proiect:	Grădinița Nr.2 și-a început activitatea în anul 1988 și în toată perioada sau efectuat doar reparații cosmetice. Tot din 1988 este și tehnica de bucătărie, care încă funcționează, dar sunt moral uzate, au un aspect neatractiv, cu risc sporit de accidente de muncă, consum mare de energie electrică. Pentru a depăși situația creată este necesară dotarea cu o plită electrică nouă, cuptor cu aburi, mașină de tocat carne, mașină de spălat vase, ustensile pentru gătit. Deasemenea este necesar instalarea unui filtru de apă, ce ar ameliora problema calității apei în instituție. Schimbarea teracotei de pe podea și pereți ar permite efectuarea curățeniei generale. Toate aceste măsuri vor duce la îmbunătățirea calității alimentației, de rând cu securitatea alimentară.
Activități cheie:	Reparația încăperii bucătăriei Procurarea echipamentelor de bucătărie
Rezultate așteptate:	Bucătăriei modernizată și reparată Diminuarea impactului negativ asupra calității alimentare.
Statutul proiectului:	În elaborare
Responsabil și parteneri:	APL, Finanțatori externi
Durată estimativă:	2021-2024
Costuri estimative:	200 mii lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Surse externe, Buget local

Anexa 2. Sesiunea de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării din partea programului CM

În ziua nr. 3 din cadrul atelierului de planificare strategică organizat pe 25, 26, 27 noiembrie 2020 facilitatorul CM, dl Igor Mironiuc, a organizat o sesiune de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării în cadrul programului de proiecte de până la 60 000 USD finanțat de USAID prin intermediul proiectului Comunitatea Mea, cu condiția că comunitatea parteneră asigură cel puțin 35% din costul total al proiectului.

Din planurile de acțiuni ale obiectivelor strategice elaborate în cadrul atelierului de planificare strategică, au fost selectate proiectele ce presupun eforturi financiare mai mari de 60 000 USD.

După prezentarea părții teoretice privind eligibilitatea proiectelor pentru a fi înaintate finanțării din partea programului CM, grupul de planificare a stabilit dacă ideile de proiect examinate, sunt potrivite pentru cofinanțarea programului CM, folosind criteriile minime de evaluare a unui proiect prezentate participanților:

- Dacă ideea de proiect este acceptabilă conform definiției formulate de programul CM;
- Dacă ideea de proiecte reflectă o prioritate formulată de cetățeni;
- Dacă proiectul poate fi implementat cu o finanțare de până la 60 000 USD din partea programului CM;
- Dacă sunt siguri că comunitatea va putea asigura contribuția de cel puțin 35% din costul total al proiectului;
- Dacă proiectul poate fi finalizat în termen de 12 luni.

După acest exercițiu, grupurile mici au prezintat rezultatele examinării efectuate, întregului grup de participanți. Proiectele care au corespuns tuturor criteriilor, au fost înaintate pentru votare, după cum urmează:

1) Construcția trotuarului str. Ștefan Vodă (1,5 km).
2) Reparația trotuarului str. A. Mateevici (2,5 km).
3) Construcția stației de epurare și sistemului de canalizare.
4) Reabilitarea si extinderea sistemului de apeduct pe str. și stradelele Gr. Meșină.
5) Amenajarea terenurilor de joacă în loc.c.f. Căinari și sectorul Cuza Vodă.
6) Modernizarea sistemelor de încălzire pentru instituțiile culturale (casa de cultură,centrul de creație).
7) Amenajarea grupurilor sanitare în instituțiile culturale (casa de cultură, centrul de creație)

După prezentarea proiectelor, participanții la atelier au votat online, fiecare participant a beneficiat de 3 voturi. Participanții au avut posibilitatea să ofere toate 3 voturi ca vot pentru unul din cele 7 proiecte, sau câte unul pentru fiecare proiect, pe care îl consideră cel mai important pentru comunitate.

Ca rezultat al votării, proiectul ”Reabilitarea și extinderea sistemului de apeduct pe str. și stradelelel Gr. Meșină”, a acumulat majoritatea de voturi.

Ulterior, facilitatorul CM, Igor Mironiuc, a prezentat condițiile și termenele limită de scriere și depunerea proiectului spre finanțare către programul CM.